

Jeg kan ikke dy mig for ved denne lejlighed at sige til hr. Tom Behnke, at jeg synes, det er en utrolig god idé, at Folketinget får lejlighed til debatter af den art, vi har haft om ungdomskriminalitet i dag, men hvorfor i alverden skal det ende op i dagsordener?

Selv om vi havde været enige i samtlige pinde i den foreslåede dagsorden, så ændrer det ikke noget ved, at den er så hjertelig overflødig, for det, den skal føre til, bliver vi præsenteret for nu, når vi har stemt; så kommer de initiativer, dagsordener beder om, de kommer her.

Vi oplevede i efteråret en sand mani med dagsordener, og det eneste, man får ud af det, er, at man devaluerer betydningen af dem, og ingen lægger en snus mærke til alle de dagsordener.

Jeg synes, det er en god idé, at Folketinget skal have mulighed for debatter, og jeg synes, det er en skidt idé, at det altid skal ende op i dagsordener af mere eller mindre relevant indhold. Og om denne her må man sige, at hvis den var blevet vedtaget, så havde man fået meget, meget hurtigt respons på den, nemlig i løbet af de næste to timer. Den er hjertelig overflødig.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Dorte Bennedsen kan have sine holdninger til, hvorvidt der skal foreslås motiverede dagsordener eller ej. Formålet med dagsordenen var netop at tilkendegive, at forslagsstillerne er enige i de initiativer, som regeringen tager, men at forslagsstillerne finder, regeringen burde gå længere, end regeringen har gjort, og det er det, der bliver understreget i den foreslåede dagsorden.

Derfor havde vi stadig væk håbet på, at regeringen ville kunne stemme for den, således at vi havde tilkendegivet nogle holdninger over for hinanden om, at det var det, vi ville arbejde på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 48 af Tom Behnke (FP), Birthe Rønn Hornbech (V), Helge Adam Møller (KF) og Pia Kjærsgaard (DF) (se ovenfor) forkastedes, idet 41 (V, KF, FP, DF og Jacob Haugaard (UP)) stemte for, 58 (S, SF, RV og EL) imod; 2 (CD) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 144: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven. (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 22/1 97).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 145: Forslag til lov om ændring af straffeloven, våbenloven og lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (Skærpelse af straffen for særlig grov vold og for besiddelse af knive og slagvåben, sikkerhedsmæssige krav til restaurations indretning m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 22/1 97).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 134: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Skærpet indsats mod volds-kriminalitet m.v.).

Af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) m.fl.
(Fremsat 14/1 97).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Vi har nu tre lovforslag til en samlet behandling. Det er dels et lovforslag fremsat af Venstre og Det Konservative Folkeparti om skærpet indsats mod voldskriminalitet m.v., dels regeringens to lovforslag om bekæmpelse af voldskriminalitet og om styrkelse af retsstillingen for ofre.

Lovforslaget fra Venstre og De Konservative indeholder to elementer. Det første element er en forhøjelse af strafammerne i straffelovens § 245 og § 246, som omhandler grov vold. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det hensigten at indføre en generel forhøjelse af straffene med en tredjedel. Det andet element i lovforslaget er indførelse af en adgang til at anvende anonyme vidner i straffesager.

Lad mig med det samme sige, at regeringen ikke kan støtte en sådan omfattende generel forhøjelse af straffene. Ved den ændring af voldsbestemmelserne, som skete i 1989, blev der gennemført en skærpelse af straffene i grovere tilfælde inden for normalområdet, og ved regeringens voldspakke fra 1994 skete der en skærpelse af straffene i gentagelsestilfælde og i tilfælde af vold mod særligt udvalgte grupper, bl.a. hyrevognschauffører.

Efter regeringens opfattelse bør der bl.a. på baggrund af lovændringerne i 1989 og i 1994 ikke gennemføres en generel forhøjelse af straf-
feudmålningsniveauet i voldssager; hverken voldsstatistikken eller de foreliggende undersøgelser fra de senere år af voldens omfang og karakter giver grundlag herfor.

Nu synes jeg ikke, vi skal fortsætte med at slå hinanden oven i hovedet med tal fra statistikken, men jeg vil blot nævne, at der i perioden 1994-96 er sket et fald på 13 pct. i antallet af voldsanmeldelser. Hvis man kun ser på den grove vold efter straffelovens § 245 og § 246, er faldet i samme periode på 14 pct.

En generel forhøjelse, som foreslået af Venstre og Det Konservative Folkeparti, sætter i øvrigt ikke ind mod strafs-kærpelse på netop de områder, hvor der er et særligt behov for det, altså hvor vi taler om virkelig bestialsk vold. Regeringens forslag indeholder en sådan skærpelse for de heldigvis få tilfælde af virkelig bestialsk vold, hvor ofret lider betydelig skade. Her bør der efter regeringens forslag og opfattelse ske en væsentlig skærpelse af straffen. Her er regeringens forslag 1 års ekstra straf ifølge § 245 og § 246 i de tilfælde, hvor domstolene i dag ville have dømt over 1 års fængsel. Her vil straffen i de virkelig bestialske tilfælde være skrapere end i Venstres og De Konservatives lovforslag.

En væsentlig mangel ved Venstres og De Konservatives lovforslag er imidlertid, at der sættes ensidigt på strafs-kærpelse og ikke på en bred social forebyggende indsats, men jeg har forstået på de 3 timers tidligere debat, at begge partier er enige med regeringen i, at der skal gøres en meget stor, socialt forebyggende indsats. Derfor kan vi nok her konkludere, at vi kan nå til enighed om det under den forestående udvalgsbehandling af de tre lovforslag, og det er glædeligt.

Jeg kvitterer på regeringens vegne for den imødekommenthed, alle partier har udvist over for regeringens samlede handlingsplan for en forebyggende social indsats over for truede

unge og for generelt at forebygge kriminalitetsudviklingen i vores samfund.

V's og K's forslag om en generel forhøjelse af straffene med en tredjedel vil medføre behov for yderligere 60-70 pladser i lukkede fængsler. Etableringen af disse pladser vil efter Kriminalforsorgens beregninger koste mellem 65 mio. kr. og 85 mio. kr. Hertil kommer ca. 35 mio. kr. årligt i driftsudgifter. Derimod foreslår Venstre og De Konservative ikke nogen økonomi til det forebyggende, men jeg går ud fra, at V og K er enige med os i, at det nødvendigvis skal finansieres, og at staten ikke kan undslå sig for at bidrage til at sikre, at der ude i kommunerne er økonomi til den forebyggende indsats.

V og K har heller ikke noget med i deres forslag, der hjælper ofrene eller de efterladte efter et offer, der er afgået ved døden efter volds-kriminalitet. Her lægger regeringen afgørende vægt på, at vi nu kommer igennem med en forbedring af ofrenes stilling, når det drejer sig om retten til en bistandsadvokat – både til offeret og til de efterladte efter et offer for en forbrydelse – til at rejse erstatningskrav og krav om økonomisk godtgørelse for den tort, som offeret har lidt. Her lægger regeringen afgørende vægt på, at vi kan forbedre de økonomiske muligheder for offeret for at sætte plaster på det sår og lindre de smerter, der måske vil være resten af livet.

Regeringen har afsat betydelige midler til at gennemføre den samlede handlingsplan, både når det drejer sig om den sociale indsats og den strafskærpende indsats, for regeringsforslaget vil nødvendigvis også medføre øgede udgifter til Kriminalforsorgen, til udvidelse af antallet af fængselspladser samt øgede udgifter i forbindelse med initiativerne til forbedring af ofrenes stilling, bl.a. etablering af en frivillig offerrådgivning efter svensk mønster. Den bygger på frivillig arbejdskraft, og politiet kan ude i de enkelte kredse i samarbejde med kommunerne etablere et kontor, hvor frivillige kan være medvirkende til at sikre, at ofre for alle former for forbrydelse kan få en samtale med et andet menneske og derigennem måske få talt ud om sagerne eller få rådgivning om, hvor de kan henvende sig, hvis de har brug for egentlig professionel rådgivning af psykologer.

Vi erkender, at den samlede indsats her ikke er gratis. Regeringen erkender, at der også må statsmidler på bordet. Derfor har vi samlet set afsat ca. 100 mio. kr. årligt over de kommende år, men de går ikke alene til fængselspladser.

Hovedparten af pengene går til den opsøgende indsats over for truede unge, og jeg mener, at vi med det initiativ, vi har taget med en skærpelse af straffelovens bestemmelser om den grove vold, den bestialske vold, får den virkning, at dér, hvor man i dag ville have dømt over 1 års fængsel, dømmes der altså 1 år ekstra. Det er vel også det signal, som er nødvendigt at sende, og ikke det om en generel udvidelse, således som foreslået af Det Konservative Folkeparti og Venstre, hvilket jo i økonomi vil løbe op i nær det samme beløb som regeringens samlede indsats.

Et andet element i Venstres og De Konservatives lovforslag er de anonyme vidner. Det er et forslag, som har været til behandling her i salen mange gange tidligere, og derfor skal jeg ikke bruge meget tid på at afvise det, hvilken regeringen også vil gøre denne gang.

Jeg mener, at vidnebeskyttelsen bør have stor opmærksomhed, og regeringen har rettet meget stor opmærksomhed mod det at give vidner beskyttelse, men jeg mener ikke, at anvendelse af anonyme vidner er en rigtig måde at styrke vidnernes stilling på.

Handlingsplanen fra 1995 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet er, som jeg forstår forslagsstillerne, et meget vigtigt referencepunkt for debatten. Sådan læser jeg bemærkningerne i V's og K's lovforslag. Jeg skal blot minde om, at netop brugen af anonyme vidner ikke var omfattet af den pågældende handlingsplan fra 1995 om bekæmpelse af den organiserede kriminalitet. Derimod indeholder det lovforslag om styrkelse af politiets efterforskningsmuligheder, som blev fremsat af regeringen i november måned sidste år, flere væsentlige initiativer til at øge vidnebeskyttelsen, herunder udelukkelse af f.eks. rockergrupper fra retsmøder, udvidelse af kriminaliseringen af trusler mod vidner og nedsættelse af en arbejdsgruppe, som skal se på mulighederne for yderligere beskyttelse af vidner.

Konklusionen er altså, at regeringen ikke kan støtte Venstres og De Konservatives lovforslag om en generel forhøjelse af straffen for vold og heller ikke forslaget om anonyme vidner, men vi ser frem til på baggrund af dagens frugtbare og gode forespørgselsdebat, at vi kan nå bred politisk enighed om de to lovforslag, som regeringen har fremsat.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Der var to ting, som jeg lige til indledning vil spørge ministeren om.

Jeg brød mig ikke helt om det, justitsministeren sagde om VK-forslaget om strengere straffe og forhøjede strafferammer, at så og så mange fængselspladser kostede så og så meget.

Jeg vil da godt spørge justitsministeren: Er det den måde, man fører kriminalpolitik på i regeringen – jeg håber ikke, det er tilfældet – at man ser på, hvor mange fængselspladser vi har råd til? Det kan jeg godt huske at en tidligere socialdemokratisk regering gjorde for mange år siden, men det synes vi ikke er nogen god idé.

Så hørte jeg formuleringen, »... at man sender et nødvendigt signal«. Var det til domstolene? I så fald vil jeg godt allerede her tilkendegive, at den lovgivende magt altså ikke kan trænge igennem på den retsanvendende myndigheds område bare ved at sende signaler, og det er præcis derfor, at V og K har fremsat lovforslag om skærpede strafferammer.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når ministeren selv åbner ballet, vil jeg gerne have ministerens svar, inden debatten sådan for alvor går i gang, på præcis det element, ministeren foreslår, nemlig at man skal skærpe den faktisk udmålte straf i de meget grove voldstilfælde.

Som jeg læser lovforslaget, skal man, hvis man efter de nugældende regler ville få 1 års fængsel eller mere, når dette lovforslag bliver vedtaget, have 1 år oveni.

Jeg vil lige høre, om jeg har forstået det korrekt: Vi kan altså stå i en situation, hvor to personer har begået næsten den samme voldshandling. Den ene får 11 måneders fængsel, den anden får 12 måneders fængsel. Efter det her skal den, der får 12 måneder, altså have 2 års fængsel; det giver et voldsomt hop i forhold til de 11 og 12 måneder.

Jeg vil godt høre ministerens uddybende kommentarer til det, sådan at vi kan tage det med i overvejelserne under den videre debat.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg skal sige til Venstres ordfører, at jeg ikke forsøgte at stikke noget hverken under stolen eller under gulvtæppet; både V's og K's lovforslag og regeringens lovforslag koster penge.

Vi prioriterer, at pengene anvendes dér, hvor vi mener, at det virkelig batter, og jeg forstod det sådan, at Venstres ordfører og Det Konservative Folkepartis ordfører under den tidligere debat var fuldstændig enige med regeringen i, at når kriminalitet skal forebygges, batter det, hvis man reagerer hurtigt og konsekvent med involvering af forældrene, når unge er på vej ud i kriminelle forhold eller måske endda er kommet ud i dem. Forældrene involveres, og der laves eventuelt en handlingsplan i et samarbejde mellem forældrene og myndighederne – politi og socialvæsen – ude i kommunerne. Det forstod jeg at Venstres ordfører var meget enig i.

Det koster penge, og her er det, vi siger, at med det initiativ, vi har lagt op til, vil den præventive virkning på udviklingen af kriminalitet være langt bedre, frem for at vi blot får flere fængselspladser med en generel effekt, som V og K lægger op til i deres lovforslag om en generel opskrivning af straffene med en tredjedel for overtrædelse af §§ 245 og 246 i straffeloven.

Det, vi gør fra regeringspartierne side, er, at vi siger, at vi godt kan se, at der i de domme, som vi jo også har et optryk af i vores lovforslag, er tale om virkelig bestialsk vold, hvor ofret kommer voldsomt til skade. Det kan være i form af et mistet syn, mistet hørelse, mistet førlighed, hvor man kan blive invalideret eller få en nedsettelse af førligheden for resten af livet. Her er der altså et misforhold mellem, hvad berigelses-kriminalitet og grov voldskriminalitet giver af straf. Og det er i de tilfælde, vi går ind og siger, at der i de heldigvis få tilfælde – 40 om året – bør straffes hårdere.

Det er ikke noget med at sende noget dagsordenssignal til domstolene, hvis det var det, der lå i fru Birthe Rønn Hornbechs spørgsmål til mig om, hvorvidt jeg sådan gav mig af med at sende signaler. Jeg giver mig af med lovgivning, og det er derfor, jeg fremsætter lovforslaget om ændring af straffelovens §§ 245 og 246, så der kommer til at stå, at ved de skærpede omstændigheder, hvor volden har en meget bestialsk karakter, skal domstolen nu lægge 1 år ekstra på straffen. Det vil sige, at dér, hvor man i straffelovens § 245 tidligere ville have givet mellem 1 og 4 år, som jo er strafferammen i § 245, skal der altså idømmes 1 år ekstra. Det samme gælder for § 246, hvor der altså også skal gives 1 år ekstra. Det vil normalt være i spændet fra 3-4 år og op til 7 år, at man fra domstolens side vil give 1 år ekstra.

Det er meget udtrykkeligt valgt ud, hvad det er for nogle tilfælde, hvor der fra domstolens side skal dømmes hårdere. Der er i regeringens forslag på samme vis som i Venstres og De Konservatives forslag klare angivelser i bemærkningerne om, at målet med strafferammeudvidelsen er en generel idømmelse af hårdere straffe med 1/3 fra første dags fængsel og op til og med en udvidelse af rammen.

Så skal jeg sige til hr. Tom Behnke, som gerne fra starten af vil have en afklaring af, hvad det drejer sig om, når det gælder udvidelsen af strafferammen: Jeg tror og håber, at den gennemgang og beskrivelse af teknikken i det, som jo er fulgt meget i den offentlige debat, gør det rimelig klart, at det, regeringen foreslår, er en lovændring i §§ 245 og 246, som medfører, at der i de meget bestialske tilfælde vil falde hårdere straffe.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu, når vi tager fat på det hele på én gang, vil jeg godt sige til ministeren, at noget af det, vi har drøftet i vores gruppe, er, at ministeren skulle se at komme efter anklagemyndigheden i stedet for.

Alting tyder på – så vidt jeg har fået det forklaret – at det er anklagemyndigheden, der ikke har anket. Når man går de eksempler igennem, som ministeren har optrykt, kan man se, at når det går til Højesteret, går det næsten for vildt til nogle gange. Det er anklagemyndigheden, der snorksover, og så synes jeg altså ikke, vi skal sidde herinde og pinde ekstra ud, når det faktisk er nogle helt andre, der skal tages i skole.

Jeg mente først, fordi eksemplerne var gode, at vi burde støtte det forslag, men blev – og jeg synes med rette – gjort opmærksom på, at det er et helt andet sted, fejlen ligger. Og nu har vi den anden grimme sag, der kører i dag, med en anklagemyndighed, der heller ikke har kunnet sine ting. Den kørte i Københavns Radio i morges. Skulle vi nu ikke sørge for, at der kommer orden i sagerne, og at vi får høringssvar og sådan noget, inden vi får sådan noget halvfordøjet arbejde herover?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ministerens svar på hr. Tom Behnkes spørgsmål var ikke særlig klart, og det hænger nok sammen med, at loven ikke er særlig klar. Lad mig skære ud i pap, hvad det her lovforslag betyder:

Hvis en voldsforbryder i 20 minutter tæver, slår og sparker løs på et fuldstændig uskyldigt menneske, han aldrig har set før, får han typisk 1 års fængsel efter gældende retspraksis. Hvis han gør det i 22 minutter, vil han få 13 måneders fængsel. Efter justitsministerens forslag vil den, der kun gør det i 20 minutter, stadig væk kun få 1 års fængsel, mens den, der gør det 2 minutter længere, går fra de 13 måneder til 25 måneder, altså 1 år mere.

Det er det, der er det fuldstændig urimelige. Alle, der er nede på 1 års straf eller derunder, og som laver utrolig grov og urimelig vold, får ikke 1 minuts længere straf, end de får i dag. Det er sandheden.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg skal først sige til fru Margrete Auken, at når det drejer sig om anklagemyndigheden, har jeg bedt Rigsadvokaten om at undersøge baggrunden for, at den ændring, der blev lavet i straffeloven i 1994 i forbindelse med Folketingets behandling af den daværende justitsministers forslag til et samlet voldsinitiativ – altså de ændringer, der skete med indføjelser af § 246, om, at gentagelsestilfælde skal domfældes med 1/3 hårdere straf – ikke rigtig bliver fulgt. Alt tyder nemlig på, at der ikke er domfældt efter § 246 i de tilfælde, hvor gentagelsestilfældesagerne for vold har været for domstolene. Derfor har jeg nu bedt Rigsadvokaten om over for anklagemyndigheden at gøre gældende, at de skal påberåbe sig anvendelsen af § 246, når der er gentagelsessager, hvor en voldsforbryder har haft et tilbagefald og atter udviser en voldelig adfærd.

Det er ikke ensbetydende med – vil jeg tro – at domstolene ikke har lagt Folketingets ændringer i straffeloven til grund for selve dommen. Man har blot ikke skrevet i dommen, at der er domfældt efter den paragraf.

Nu sikrer vi os, så vi både fra regeringens og Folketingets side kan følge, hvad effekten er af de ændringer, som Folketinget vedtager, samt kan se, hvordan de slår igennem ved domstolene. Og det har i høj grad også det i sig, at vi nu meddeler anklagemyndigheden, at de i gentagelsestilfælde skal påberåbe sig, at det fremgår, at der domfældes på baggrund af Folketingets indføjelser af § 246.

Men at anklagemyndigheden i det hele taget skulle have et ansvar for, at straffene ikke er hårde nok, og at man ikke kommer op i nærheden af den øvre ramme, når vi taler om de besti-

alste tilfælde, så udvikles der jo . . . nå, det lå måske ikke i fru Margrete Aukens spørgsmål? Det var derimod ankemuligheden, det, at man skulle anke fra første til anden instans for at få domstolene til at skærpe straffen!

Dér er anklagemyndigheden selvfølgelig tilbageholdende, for man kan jo ikke prøve alle sager. Der udvikles over tid en vis praksis hos domstolene, og hvis sagerne ligger nogenlunde inden for domspraksis, ja, så vil det være vanskeligt for anklagemyndigheden at gå videre til næste instans. Og det er vel baggrunden for, at anklagemyndigheden er tilbageholdende.

Her er det, regeringen siger: Selv om praksis i de meget bestialske voldstilfælde – som vi heldigvis har få af, men som er der – har udviklet sig, som den har, kan vi ikke forvente, at domstolene af egen drift ændrer den praksis. Her er det nødvendigt med en lovændring for at opnå et skift i praksis.

Så skal jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at det er klart, at med en ændring i straffelovens bestemmelser vil domstolene, om jeg så må sige, tage det til efterretning og også få dem indpasset i forhold til de domme, der ligger under 1 års fængsel, sådan at man ikke kommer til at opleve store spring fra alt under 1 år, mens der så i øvrigt ikke er afsagte domme på mellem 1 og 2 års fængsel.

Dorte Bennedsen (S):

L 144 om styrkelse af offerets retsstilling og L 145 om grov vold og besiddelse af ulovlige knive udgør sammen med den massive sociale indsats, som vi netop har drøftet, de tre ben i regeringens strategi mod volds kriminalitet. Og de er i øvrigt en fortsættelse af regeringens initiativer fra 1993.

At blive udsat for forbrydelse, hvad enten det så er vold, eller det er andet overgreb, er en overordentlig traumatisk oplevelse. Hovedsigtet må selvsagt være at bekæmpe den slags forbrydelser, men i det omfang de alligevel finder sted, må indsatsen rette sig mod at hjælpe ofrene.

Forslaget om, at ofre som udgangspunkt skal have bistandsadvokat, og at pårørende til dræbte ofre skal have udvidet mulighed for advokat, oplever vi som ret og rimeligt, og det gælder også de andre forslag. Nok løser forslagene ikke ofrenes egentlige problem, men de giver dem dog den bistand, som gør, at de ikke føler sig totalt oversete og glemte.

Forslaget om at indføre offerrådgivning støtter vi varmt, fordi det efter vores vurdering kan gå hen og blive en virkelig værdifuld hjælp til ofre og deres pårørende. Al erfaring siger, at ofre oven i deres traumatiske oplevelse ikke alene føler sig oversete og glemte, men også ofte ender med at få en form for skyldfølelse, og at de i høj grad mangler erfarne og tålmodige mennesker, som vil lytte til dem og tale med dem.

Offerrådgivning skal ikke erstatte anden form for indsats. Den vigtigste opgave vil være at yde en personlig støtte til ofret ved at lytte til og tale med vedkommende, men herudover skal den også give hjælp og vejledning om mulighederne for at få psykologhjælp, erstatning, advokatbistand, eventuel følge til retten osv. osv.

Offerrådgivningen skal føres ud i livet ved et samarbejde mellem det offentlige og frivillige personer, hvor det er det offentliges opgave at sørge for de basale ting som lokale, telefon, kontorhold, kurser til uddannelse af rådgivere osv., og hvor det er frivillige personer, der står for det egentlige arbejde i stil med, hvad vi kender f.eks. fra Nikolajtjenesten her i København.

Et landsdækkende net af offerrådgivning kan selvfølgelig ikke skabes fra den ene dag til den anden, men vi er meget overbevist om, at i takt med at det udbygges, vil det imødekomme et stort og hidtil udækket behov.

Forslagene indeholder også ændringer af straffelovens § 210 om incest, og vi er helt enige i de ændringer, der foreslås. Vi er i øvrigt også enige i, at forældelsesfristen i sager vedrørende adoptivbørn, stedbørn og plejebørn ændres, så den bliver 10 år. Vi finder i det hele taget, at disse børn bør ligestilles med beslægtede børn, og vi finder det derfor rigtigt, at der i Justitsministeriet arbejdes videre med en sådan ligestilling, også når det gælder strafferammer og strafbart område.

L 145 drejer sig bl.a. om grov vold og besiddelse af ulovlige knive. Vi er meget overbevist om, at en hurtig domfældelse og hurtig afsoning har en klart præventiv virkning. Derfor satte regeringen også i 1993 en 30-dages-frist for sagsbehandlingen både hos politi og hos domstole, og efter en periode med en klart positiv effekt oplever vi så desværre nu, at det går den gale vej. Derfor er det godt, at der er sat en undersøgelse i gang ved nogle af retterne for at finde årsagen hertil, ligesom kriminalforsorgen er blevet pålagt at sikre en hurtig indkaldelse til afsoning.

Det er øjensynlig et område, hvor det er nødvendigt stadig at opretholde opmærksomheden, og derfor er det også godt, at Folketinget fremover vil få en årlig status over udviklingen.

Vi kan også støtte forslaget om skærpelse af de allervorreste voldssager, hvor der efter §§ 245 og 246 idømmes mere end 1 år. At der er tale om endog meget grov vold, fremgår af det bilag, som indeholder nogle af dommene fra de senere år. Vi finder det rigtigt, at samfundet markerer sin absolutte afstandtagen fra den type af grov og invaliderende vold gennem en straffeskærpelse, men til gengæld finder vi det så også rigtigt, at en længere afsoningstid anvendes til en forebyggende indsats: den forebyggende indsats, som ligger i, at de dømte får mulighed for at deltage i kurser, der kan give dem træning i at løse deres konflikter uden anvendelse af vold. Erfaringerne fra det her system er gode fra udlandet, og det er godt, at muligheden nu også findes her i Danmark.

Vi ved, at to tredjedele af volden finder sted i weekenden og i stor udstrækning omkring diskoteker og værtshuse, og en københavnsk undersøgelse har også vist, at der i en ikke ringe del af episoderne anvendes stik- og slagvåben. Det er netop baggrunden for, at der foreslås en væsentlig skærpelse af bødestraffen for ulovlig besiddelse af knive og slagvåben, og at straffen i tredjegangstilfælde skal være hæfte.

Vi kan tilslutte os den skærpelse, således at der bliver en mærkbar reaktion over for personer, som medbringer den type våben på offentlige steder. Voldsundersøgelsen, men jo desværre også en række tragiske episoder viser, at der er behov for særlige initiativer i og omkring natværtshuse. Derfor støtter vi ændringen af restaurationsloven, så politiet får muligheder for at give påbud om sikkerhed også til igangværende værtshuse og diskoteker.

Der kan så være tale om særlig indretning af indgangspartier og alarmer, så dørmændene kan tilkalde hjælp, og der kan være tale om mulighed for videoovervågning, hvis det trækker op til ballade og den slags ting. Endelig har vi i øvrigt noteret os, at arbejdsministeren har nedsat et udvalg, som her i løbet af foråret kommer med forslag til dørmændenes sikkerhed og uddannelse.

Alt i alt kan vi støtte ændringerne i Justitsministeriets forslag og tilsige det en positiv udvalgsbehandling.

Men det kan så til gengæld næppe vække undren, at den samme velvilje ikke gælder

L 134. Forslaget vækker vores forundring på flere felter.

Som baggrund henvises der til stigningen i den anmeldte vold. Derved afslører forslagsstillerne, at de ikke engang har læst de tre sider med konklusionerne fra rigspolitiets voldsundersøgelse. Den har dog ellers ligget på vores bord i nogle måneder. I hvert fald to af disse konklusioner er interessante i sammenhæng med dette forslag.

Den ene konklusion understreger, at volden steg kraftigt i 1970'erne, men at udviklingen har været præget af stagnation igennem de sidste 10 år. Det er netop de 10 år, forslaget beskæftiger sig med.

Den anden konklusion peger på, at tendensen til at anmelde vold har været stærkt stigende. Og – hedder det – det er vigtigt at være opmærksom på denne tendens, når man vurderer og tolker kriminalstatistikens voldstal.

Det er derfor, for at udtrykke det mildt og forsigtigt, højst sorterede tal, for ikke at sige misvisende tal, der lægges til grund i forslaget, når man kun anvender anmeldelsesstatistikken.

Den anden anledning til forundring er de instrumenter, V og K mener skal bruges for at nedbringe volden. Vi havde jo lidt en diskussion om det under forespørgslen, og jeg synes, det er interessant, at dette forslag er blevet til, inden V og K kendte regeringens udspil, og her er V's og K's egne originale bidrag til nedbringelse af volden. At dagsordensforslaget så er blevet til efter regeringens udspil, gør, at det kommer til at se noget anderledes ud. Men her har vi altså de originale forslag fra V og K.

Forslaget nævner to ting: forhøjede straffesatser og anonyme vidner. Mener man i ramme alvor, at vedtagelsen af dette forslag vil være en effektiv indsats mod volds kriminalitet? Hvor er hele den forebyggende indsats, og hvor er den sociale og resocialiserende indsats, som vi har talt så meget om tidligere i dag?

Vi skal bestemt ikke bestride, at straf og iblandt også skærpet straf er et nødvendigt instrument for at markere samfundets afstandtagen fra vold, men vil man nedbringe volden, må der sættes massivt ind, og så er straf ikke et tilstrækkeligt instrument. Der må sættes massivt ind med forebyggelse og resocialisering, og denne indsats er ikke omtalt med et eneste ord i det foreliggende forslag.

Derfor kan vi ikke medvirke til forslaget gennemførelse. Vi foretrækker den langt mere perspektivrige og bredviftede indsats, som regeringen har lagt frem.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hvad gør vi ved den grove volds kriminalitet? Hvordan bekæmper vi volden? Sådanne spørgsmål spørger mange danskere sig selv og hinanden.

Volden topper på hitlisten over emner, som befolkningen er dybt optaget af. Derfor er det naturligvis vigtigt, at de politiske partier har klare svar på spørgsmålene.

Der er politikere og kriminologer, der ynder at camouflere den omstændighed, at antallet af anmeldelser for vold nærmest er tredoblet på 25 år. Det kan man læse i Rigspolitichefens årsberetning. Ikke engang fru Dorte Bennedsen kan komme uden om, at antallet af voldsanmeldelser er tredoblet på 25 år. Hvad vil man med disse camouflagemanøvrer, som nogle forsøger sig med ved at sige, at man ikke kan regne med de tal, og ved at sige, at anmeldelsespraksis er ændret. En tredobling af anmeldelserne kan altså ikke bortforklares.

Vi mener i Venstre, at voldstallene er på et alt for højt niveau, og vi forstår godt, at befolkningen er meget optaget af, at vi lovgivere gør noget ved sagen.

Vort samfund har udviklet sig, og borgerne er i dag med rette mere optaget af beskyttelsen af det enkelte menneske end beskyttelsen af økonomiske værdier. Også derfor trænges der til en nyvurdering af strafniveauet for den grove og umotiverede vold.

Bekæmpelse af volds kriminalitet må stedse være en opgave, der står meget højt på listen over politiske forpligtelser. Beskyttelsen af det enkelte menneskes frihed og ret til at færdes i tryghed må opprioriteres. Kriminalitetsbekæmpelse er mere end noget andet et spørgsmål om at tage vare på borgernes tryghed og frihed. Det er en væsentlig frihedsret, at man kan føle sig sikker, at man kan føle sig tryk, at man ikke ændrer adfærd, fordi man ikke tør gå på gaden om aftenen.

Naturligvis skal kriminalpolitik ikke bygge på straf alene, som det også fremgik af mit indlæg tidligere på dagen. Men når vi straffer, når forbrydelsen er sket, så er det jo udtryk for, at et offer har lidt skade. Derfor er det selvfølgelig også det allervigtigste at forebygge forbrydelserne. Hver gang vi forebygger en voldsforbrydelse, har vi sparet et offer for et fysisk og psykisk helvede.

Derfor gælder det selvfølgelig af al magt om at undgå forbrydelser. Men indtræder de ulykkeligvis alligevel, så må samfundet forsøge på den ene side at bistå ofrene så godt som muligt.

Derfor er vi enige med regeringen i at forbedre støtten til voldsofrene, om end vi er meget betænkelige ved konfliktråd, der lægger et helt utilstedeligt pres på forbrydernes ofre. Det er jo faktisk sådan, at de fleste ofre overhovedet ikke ønsker at se deres voldsmænd for deres øjne, og det er ærligt talt helt naturligt.

På den anden side må man altså også sige, at når den opsøgende og forebyggende indsats ikke viser sig tilstrækkelig og forbrydelser alligevel begås, så må forbryderne stoppes. Voldsforbryderne skal stoppes gennem en større opklaringsprocent, en hurtigere retsforfølgning, en straf, der kan mærkes, og en omgående afsoning. Vi ved godt i Venstre, at det kræver flere ressourcer til retsvæsenets aktører, men de penge er vi også villige til at finde. Ikke mindst lægger vi megen vægt på, at politiet også i disse rockertider, der tager mange ressourcer, også har overskud til at skabe tryghed for lovlige borgere og tage sig af de anmeldelser, der indgives for vold og anden kriminalitet.

Vi lovgivere må og skal markere, at samfundet misbilliger enhver form for vold og anden kriminalitet. Samfundet fastsætter grænser, for at den enkelte kan føle sig tryk i fællesskabet. Frihedsstraf er af væsentlig betydning for retssystemets autoritet og den almindelige lovlighed. Ved straftrussel påvirkes de fleste svage sjæle fra at begå kriminalitet, og samfundet, der må og skal have monopol på tvang over for den enkelte borger, kanalisere også herved den retsfølelse, der kræver en sanktion.

På den måde viser samfundet, ikke at der skal hævnes, men at samfundet udtrykkelig tager afstand fra kriminelle handlinger og fordømmer kriminelle handlinger. Den fordømmelse og den afstandtagen er meget vanskelig at få fat i og få øje på i regeringens forslag om ændring af straffeloven, L 145.

Der er unægtelig meget langt fra statsministerens nytårstale til det lovforslag, vi behandler i dag. Statsministeren har efter vor opfattelse med det lovforslag, vi behandler i dag, sat sin troværdighed over styr. Statsministeren har nemlig afsløret, at han måske selv bestemmer, hvad han vil sige i sin nytårstale, men statsministeren bestemmer åbenbart ikke, hvad der skal stå i regeringens lovforslag, og det er jo en højst besynderlig politisk situation.

Heller ikke vor nye justitsminister, der i kølvandet på statsministerens åbningstale forsikrer om, at nu skulle der fremsættes lovforslag om forhøjede strafferammer for voldsforbrydelser,

har kunnet indfri sine løfter. Det fremgår tydeligt af det forslag, vi behandler i dag. Det blev ikke til noget med de forhøjede strafferammer, som justitsministeren havde lovet, og vi må altså konkludere, at det største regeringsparti ikke er det parti, der fører retspolitikken i Danmark. Det er overladt til et meget lille støtteparti, der nu har langt større indflydelse, end vælgerne har ønsket.

Kunne justitsministeren ikke i regeringen komme igennem med forslag om forhøjede strafferammer, så har justitsministeren nu muligheden for at stemme for det lovforslag, som Venstre og De Konservative har fremsat. I Venstre ønsker vi strengere straffe for den helt umotiverede, grove vold, og vi mener, at forhøjelse af strafferammerne er den rigtige måde at gøre det på.

Jeg kunne jo godt have ønsket mig – hvis justitsministeren vil høre efter – når nu jeg står med Ritzaumeddelelsen her, at justitsministeren havde samme brændende ønske om lov og orden, når det drejede sig om vold, som justitsministeren har, når det drejer sig om miljøovertrædelser, hvor der skal gives 4 års fængsel, til trods for at strafferammerne ikke er udnyttet. Det havde været den rigtige måde at gøre det på, og derfor har vi gjort det sådan.

Og jeg vil godt sige, at vi er meget betænkelige ved den måde, Justitsministeriet er begyndt at lovgive på. Jeg mener, vi skal være meget varsomme med at forrykke forholdet mellem den lovgivende og den dømmende magt ved at give præcise direktiver i de enkelte lovforslag om, hvordan straffesagerne skal behandles. Det er vor opgave som lovgiver at fastsætte generelle rammer, og vi går altså ind for forhøjede strafferammer, og det er inden for dem, domstolene så skal arbejde. Retsanvendelsen er efter vor forfatning henlagt til domstolene. Jeg håber, at justitsministeren vil være med til at diskutere disse meget fundamentale spørgsmål om forholdet mellem den lovgivende og den dømmende magt.

Jeg vil så også gerne udtrykke min store skepsis for, om det lovforslag, regeringen har fremsat, overhovedet har nogen som helst virkning. At tro, at man kan få domstolene til at udmåle nogle af straffene med et år mere, kan vi godt indgå et væddemål om. Det er ikke andet end at stikke befolkningen blår i øjnene uden at forklare, hvorfor man løber fra statsministerens nytårstale.

Men som sagt jeg håber, at også Justitsministeriets embedsmænd nu er parate til på en eller anden måde at kanalisere en dialog med domstolene. Det går ganske enkelt ikke, at vi bliver ved med at lovgive på denne måde. Man kan også se i dagspressen, at dommerne ikke er særlig begejstrede for den farlige glidebane, vi er kommet ind på. Den må stoppes, og vi vil stille de fornødne spørgsmål for at få afdækket de principielle problemer.

Så var fru Margrete Auken inde på et spørgsmål om anklagemyndighed. Jeg har stillet et spørgsmål til justitsministeren, og jeg håber, at svaret kan komme til at indgå i Retsudvalgets arbejde. Der ankes meget få sager, og det må jo efterlade det indtryk hos domstolene, at man er tilfreds med de afsagte domme. Vi er parate til at finde flere ressourcer til anklagemyndigheden, så man kan få anket flere domme med påstand om skærpe af de idømte straffe.

Når vi i dag har fremsat vores forslag, så mener vi som sagt, det er langt bedre. Vi mener faktisk, det er bedre i overensstemmelse med forfatningen, men det er naturligvis først og fremmest fremsat, fordi vi ønsker at forbedre de lovlydige borgers tryk. Det er det, det drejer sig om for Venstre.

Hvis regeringspartierne nu virkelig stemmer imod det lovforslag, så synes jeg, regeringen har et problem. Så vil jeg godt køre den video fra TV-Avisen igen og igen, hvor justitsministeren forsikrer den danske befolkning om, at der skal gøres noget ved strafferammerne, og hvor statsministeren i sin nytårstale siger: Vi vil ikke finde os i det. Det kan vore vælgere godt huske.

Regeringen står med et kæmpe troværdighedsproblem, og jeg fatter ikke, at man er så uklog, at man på dagen, hvor vi behandler det her, i Ritzau fremsætter forslag om, at strafferammerne for miljø skal være 4 år, mens man ikke vil forhøje strafferammerne, når det drejer sig om overgreb på lovlydige borgere her i landet.

Der er efterhånden vendt fuldstændig op og ned på tingene. Det er snart sådan, at der kun er lov og orden inden for særlovsområdet. Det er faktisk sådan, at bønder og bagere har en dårligere retssikkerhed end rockere og rovmordere. Venstre er imod, at det er blevet sådan.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Det var dog topmålet af hykleri i den sidste del af denne tale, for fru Birthe Rønn Hornbech ved jo mere end os andre bedre.

Men det, der bragte mig herop, var, at fru Birthe Rønn Hornbech sagde: Ingen kan frasige sig, at anmeldelserne af vold er steget, end ikke fru Dorte Bennedsen. Til det vil jeg gerne sige, at jeg vil hverken frasige mig endsige benægte denne stigning. Tværtimod, jeg synes, denne stigning i anmeldelser af vold er et sundhedstegn. Jeg synes, det er sundt, at folk finder sig i mindre, og at de ikke vil acceptere vold, men anmelder den.

Men når V og K under overskriften »Udviklingen i voldskriminaliteten« skriver, at stigningen har været 60 pct. fra 1984 til 1995 – altså kun anvender anmeldelsesstatistikken, når de snakker om udviklingen i voldskriminaliteten, og totalt negligerer rigspolitiets egne undersøgelser – nærmer det sig overordentlig stærkt en uærlig manipulation. Jeg tror, vi alle er enige om, at voldens niveau er for højt, alt for højt, og at vi skal gøre noget ved det. Men det kan vi lige så godt gøre på et ordentligt, anstændigt grundlag uden at forsøge at manipulere hverken med os selv, pressen eller vælgerne.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hvorfor er der så megen lidenskab her? Hvorfor stiger styrken af røsten, hver gang vi i Venstre hævder, at volden er steget? Hvorfor må vi ikke sige det, som det er? Det er altså den opfattelse, befolkningen har, og den er rigtig. Volden er steget!

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg mener at vide, at fru Birthe Rønn Hornbechs arbejdsplads befinder sig tæt på rigspolitiet. Jeg synes, fru Birthe Rønn Hornbech skulle gå hjem og meddele rigspolitiet, at deres voldsundersøgelse er forkert, og at volden er steget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg mener overhovedet ikke, der er nogen uoverensstemmelse mellem det, jeg siger, og resultatet af den voldsundersøgelse, og dertil skal i øvrigt lægges et stort mørketal. Men det er fuldkommen rigtigt, at jeg har min arbejdsplads i politiet, og min erfaring er også, at ikke alene er volden steget og folks utryk er steget, men volden er også blevet langt, langt grovere i de 25 år, jeg har været ansat i politiet.

Helge Adam Møller (KF):

Vi vil den vold til livs, sagde statsministeren den 1. januar, og strafferammerne skal hæves i både § 245 og § 246, sagde den nye justitsminister den 2. januar, og det gjorde han også den 3., 4., 5. og 6. januar. Jo, man må konstatere, at regeringen sprang op som en elefant i starten af det nye år, men hvordan landede den? Den landede som en ynkelig lille mus!

Vi kan konstatere, at det lovforslag, der nu ligger på bordet, ikke opfylder nogen som helst af de ting og de løfter, som statsministeren og justitsministeren gav. Strafferammerne bliver ikke sat op. Det er ikke sådan, at straffen for grov vold skal øges, selv om der er knap 700 her i dette land, der hvert år bliver dømt for grov og rå vold, der ofte tangerer mishandling. Af de 700 særlige grove og alvorlige voldsmænd vil regeringen lige netop straffe 40 strengere, men de øvrige 660 skal ikke have én eneste dag mere end i øjeblikket – ikke én eneste dag længere! Selv om det typisk er voldsmænd, som aldrig har set deres offer før, og hvor offeret bliver slået, sparket og mishandlet, ofte gennem forholdsvis lang tid, bliver straffen udmålt til ét år eller derunder, og de skal som sagt efter regeringens forslag overhovedet ikke have noget derudover. Gad vide, hvordan ofrene har det med det?

Der er så mange, der siger: Hvad skal det hjælpe? Hvorfor skal de særlig grove og rå voldsmænd straffes hårdere? Det er der da vel i hvert fald tre gode grunde til. For det første har det selvfølgelig en klar signalværdi. Det fortæller noget om, hvad det er for et samfund, vi vil leve i, og at vi sætter andre menneskers integritet, helbred og overlevelse højt, og det gør man vel ikke ved typisk at give 5 eller 6 måneder. Men hvis den samme voldsmand i stedet for at overfalde et uskyldigt menneske farer hen i den nærmeste Bilka og køber en vandpistol, trækker en nylonstrømpe over hovedet og løber hen i banken og råber: Money, money, money, samtidig med at han truer med sin vandpistol, får han en langt længere straf. Der må vel være et rimeligt forhold mellem de to ting.

For det andet er det vel af hensynet til ofrene. Hvor mange ofre føler sig ikke svigtet? Mens de ligger på sygehuset, mens de måske i måneder eller år har psykiske problemer på grund af den mishandling, de blev udsat for, kan de konstatere, at voldsmanden slipper med 5-6 måneders fængsel og altså bliver prøveløsladt efter 4 måneder, mens de selv har lidelser 5, 10 eller 15

år efter. Det er altså også et spørgsmål om, at ofrene skal føle, at dette samfund sætter deres lidelser, deres helbred og deres situation mindst lige så højt – og efter min mening skal det været klart højere – end hensynet til det menneske, der har forbrudt sig og ødelagt deres tilværelse.

Endelig må man vel også konstatere, at utrolig mange af de særlig grove voldsmænd, vi taler om, desværre har begået de forbrydelser adskillige gange. Så længe de sidder i fængsel, har de ikke mulighed for at slå flere uskyldige mennesker ned, men regeringen vil som sagt kun straffe 40 ud af de ca. 700 hårdere.

Så meddeler regeringen – og det har justitsministeren også gjort i dag, han har nævnt et helt bilag, et helt katalog i lovforslaget – hvad det så er for nogle mennesker, der skal have længere straffe. Man nævner et antal eksempler, men de er ikke særlig velvalgte, i hvert fald ikke alle sammen. Et af de eksempler, man henviser til, er Vejle Rets dom af den 22. august 1996, som vi også har med i vores lovforslag, fordi vi synes, det var en usandsynlig og urimelig mild dom for en meget, meget grov forbrydelse.

For dem, der ikke har læst bemærkningerne, skal jeg kort resumere, at det drejer sig om seks rockere, som henter en fuldstændig uskyldig mand i hans hjem midt om natten, hiver ham ud af sengen og kører ham hen til et nærliggende rockerklubhus, hvor de mishandler ham gennem adskillige timer. De starter med almindelig vold og går så over til grov vold, og det ender med ren mishandling ifølge domsudskriften. De knækker et par køller på ham, de må vaske blodet af ham et par gange, de truer ham med et ladt jagtgevær, de stikker hans hoved ned i en wc-kumme og urinerer på ham osv. osv. Det ender med, at disse seks voldsmænd bliver straffet for mishandling gennem flere timer med fængsel mellem 1 og 1½ år.

Justitsministeren skriver i sit bilag, at de alle seks vil få længere straffe efter regeringens forslag. Næh, det vil de ikke. Det er kun de tre af dem, der vil få længere straffe, de tre øvrige vil ikke få ét minut længere. Der står jo udtrykkeligt i regeringens forslag, at det kun gælder for dem, der har fået længere straffe end 1 års fængsel, og der var faktisk en af voldsmændene, der kun fik 1 års fængsel. Han skal altså ikke have længere straf, selv om han medvirkede til hele mishandlingen. Ham, der fik 1 år og 3 måneder, havde i forvejen en betinget dom på 3 måneders fængsel, så han vil altså heller ikke få mere, og ham, der fik 1 år og 2 måneder, var i

forvejen prøveløsladt med en reststraf på 62 dage, så han vil altså heller ikke få mere. Det vil sige, at kun tre af disse meget grove voldsmænd vil få højere straffe efter regeringens forslag, og er det rigtigt over for offeret? Nej, det er det ikke!

Nu er jeg selvfølgelig startet med alt det, jeg er uenig i, og som er for svagt og for slapt; men der er også mange gode ting i både L 144 og L 145, og det vil jeg godt kvittere for.

L 144 giver ofre for forbrydelser en langt bedre retsstilling, end de har i dag, og det er godt. Vi kan godt støtte hovedideen i forslaget og har i og for sig kun to bemærkninger. Den ene er vedrørende konfliktråd, hvor man lægger op til en forsøgsordning i 3 år. Vi vil ikke modsætte os et forsøg, og vi vil følge det med interesse, men også med en naturlig, sund skepsis. Men vi mener, det er meget vigtigt, at det bliver understreget i forsøget, at der kræves absolut frivillighed, hvis offeret skal indgå i konfliktrådet. Vi vil altså ikke være med til at lægge noget som helst pres. Kun hvis vedkommende selv finder, det er en god idé, skal vedkommende kunne deltage.

Det andet er, at det ikke skal betyde, at den kriminelle får strafnedsættelse. Den kriminelle skal gøre det, hvis han vil lette sin egen samvittighed, og hvis offeret er interesseret, men det skal ikke bare være for at slippe billigere.

Så er der den lokale, frivillige offerrådgivning, som vi også synes er en god idé. Vi håber og vil godt anbefale, at man, når man skal til at føre det ud i praksis, samarbejder i stor udstrækning og trækker på de erfaringer og de ressourcer, som bl.a. Landsforeningen Hjælp Voldsofre repræsenterer. De gør et stort og et flot stykke arbejde på frivillig basis, så jeg mener, de passer godt ind i den beskrivelse, som er med i lovforslaget.

L 145 går på den grove vold og højere straf for at bære knive og baseballkøller og den slags ting. Jeg har været lidt inde på det, jeg er uenig i, men lad mig sige, at vi er enige i det, der står om den sociale og den forebyggende indsats, som det også fremgår af dagsordenen, der blev fremsat for et par timer siden. Vi er enige i den hurtige og tidligere reaktion, og vi vil godt have styrket SSP-arbejdet. Vi synes, det er godt med en mulighed for en fast støtteperson, og vi er enige i skærpelse af straffen for at færdes med kniv, baseballkøller, knojern osv.

Men vi mangler to ting: for det første – og det har jeg i virkeligheden allerede sagt – at statsministeren og justitsministeren lever op til de flotte

ord om strafskærpelse, og for det andet den særlige indsats over for de helt unge imellem 13 og 16 år. Vi diskuterede det spørgsmål tidligere i dag, men jeg vil også godt i forbindelse med dette lovforslag understrege, at vi mener ikke, det er nok bare at lave den sociale indsats over for den 13-14-årige, som begiver sig ud i kriminalitet, hvad enten det er at stjæle en bil, lave groft hærværk eller stjæle en skindjakke.

Vi mener, at ud over at opøse forældrene og lave en handleplan, bør der i denne handleplan indgå noget, som han – det er jo typisk drenge, der er tale om – kan mærke på sin krop, og som han kan forstå. Det er altså derfor, vi godt vil have denne særlige samfundstjeneste over et antal weekends. Vi vil ikke putte de 13-14-årige i fængsel, og vi vil helst heller ikke sætte dem i lukkede institutioner. I første omgang vil vi prøve at give dem noget, som de – i gåseøjne – kan afsone i deres fritid, mens de stadig kan passe deres skole, for det er jo typisk 8.-, 9.- og 10.-klasse-elever, vi snakker om. Vi lægger megen vægt på, at man vil forsøge at indarbejde det i forslaget.

Første næstformand (Ivar Hansen):

På givnen foranledning skal jeg oplyse, at jeg selvfølgelig vil overveje, hvorvidt det bliver nødvendigt med en spisepause.

Margrete Auken (SF):

Øv, nu havde vi ellers lige en ordentlig debat, hvor det lød, som om folk kunne komme i tanker om noget nyt, og så er den bare raslet ned i det samme spor igen. Hvor er det ærgerligt!

Det er også ærgerligt, at vi nu kan høre, at den kommer til at køre på udokumenterede påstande – noget, der måske ikke gjorde så meget, hvis ikke det var ledsaget af en, synes jeg, meget farlig propaganda fra Venstres og De Konservatives side om, at det er blevet så farligt at færdes ude. Det eneste, man får ud af det, er, at flere mennesker bliver bange, og det synes jeg er en meget, meget alvorlig følge, for jeg har faktisk set nogle gange før, hvad der er sket med mennesker, når de er blevet bange. Men det er åbenbart ikke meningen fra Venstres og De Konservatives side, at der skal komme konstruktive samtaler ud af det her. Vi får bare hele møllen igen.

Så vil jeg godt bede ministeren om en anden gang ikke at optrykke domme, så vi skal sidde her og høre på hr. Helge Adam Møller, som svælger i domme. Nogle af dem er minsandten

også stramme at læse om, men vi ville godt lige have set lidt mere om det, og vi ville godt have set, hvorfor der og den dom ikke er anket osv. osv. Jeg synes, det er dårligt, at ministeren sender sådan noget ubearbejdet stof i hovedet på os, vil jeg også godt sige.

Jeg skal også lige sige, at vi aner faktisk ikke – ministeren gør det i hvert fald ikke – hvad der er sket, efter at voldspakken er kommet igennem. Ifølge en artikel i Information her i weekenden tyder noget på, at domstolene er blevet meget, meget, meget hurtige til at dømme, også ud over det, der var hensigten med voldspakken fra 1993. Man giver nu i stor udstrækning ubetingede domme til 15-17-årige, der ikke tidligere har foretaget sig noget kriminelt, for – undskyld mig udtrykket – almindelige værtshusslagsmål. Værtshusslagsmål kan selvfølgelig være noget grimt noget, men det har ikke været hensigten fra Folketingets side, at disse unge mennesker, som ifølge FN's børnekonvention stadig væk skulle være under vores beskyttelse, skal have ubetingede domme.

Jeg synes egentlig, at vi, inden vi vedtager noget som helst her, skal have opklaret, hvad der faktisk er sket i den tid, og så vil jeg som sagt bede ministeren om en anden gang ikke at sende os en sådan papirkurvsbund i hovedet som den, vi har fået med hensyn til eksemplerne. Det stof skulle have været bearbejdet.

Men så skal jeg nok holde op med at brokke mig. Det ærgrer mig bare, at vi er havnet her igen, og jeg synes ikke, regeringen er helt uden skyld i det. At man fik sagt de ting lige omkring nytår, må man undgælde for nu. Der er jo straffe til alle, åbenbart også til statsministre og nyudnævnte justitsministre, og det må de så tage til sig.

Men jeg skal lade det blive ved det, der er sket, og i øvrigt glæde mig over, hvad der faktisk ligger foran os af konkrete forslag.

Jeg synes, L 144 i mange henseender er et vældig godt forslag, men jeg er selvfølgelig noget spændt på at se høringssvarene, for det er gået utrolig stærkt, og Præsidiets burde faktisk ikke tillade, at en sag bliver sat så hurtigt på dagsordenen, at vi overhovedet ikke har tid til at kontrollere forslaget med de høringssvar, der kommer. Det kan godt være, at regeringspartierne har forhandlet forslaget vældig længe, men vi andre har jo ikke haft en chance, og det indeholder faktisk store og svære sager.

Men så vidt jeg kan se, er især L 144 et godt forslag, for det er nok nødvendigt, at der ind-

sættes en form for offerbeskyttelse i loven, for man bliver jo bestyrtet, når man ser, hvad Højesteret ifølge forskellige højesteretsdomme ikke vil give ofre erstatning for, og derfor bør det selvfølgelig med.

Noget, som vi i SF især har set på med glæde, er, at forslaget om konfliktråd kommer ind i offerbeskyttelsesloven. Og det er jo interessant, at det kommer med dér, for de norske undersøgelser tyder nemlig på, at det først og fremmest er offeret, der har gavn af de konfrontationer, som et konfliktråd kan sætte i værk, og så vidt jeg kan læse i forslaget, er de meget uhensigtsmæssige bindinger, der lå i det gamle konfliktrådsforslag stort set fjernet, og vi ser derfor frem til, at det får bedre betingelser, end det har haft.

Og vi synes, man skal inddrage de norske erfaringer, for for et års tid siden havde vi her i Folketinget en spændende høring om konfliktråd, hvor kriminologen Nils Christie fra Norge gennemgik nogle eksempler og viste, hvordan man også kunne bruge konfliktrådene i en række andre civile sammenhænge, og at de i og for sig var medvirkende til at løse en hel masse konflikter.

Det betød ikke, at man dermed kunne fjerne ungdomskriminaliteten – det blev tydeligt sagt, og det skal man selvfølgelig gøre sig klart – men de kunne i høj grad medvirke til at afbøde problemerne for ofrene.

Og hvis man så derudover kunne gøre lidt mere for at undgå disse fortvivlede straffeattestpletter, ville det være dejligt, men det kan jeg ikke helt se om der er vilje til. Men det ville være godt, hvis vi i forlængelse af den diskussion, vi havde under forespørgselsdebatten, kunne kigge på, hvad man kan gøre for at afværge, at disse unge mennesker får deres liv ødelagt, fordi man jo netop ikke vil viske tavlen ren, når de er blevet straffet, men vil blive ved med at holde dem fast på, hvad de har gjort.

L 145 rummer først en lang indledning om alle de glimrende tiltag, der nu skal iværksættes, og hvoraf meget hører hjemme i Socialministeriets regi, og det er alt sammen noget, som vi synes er vældig godt, og som jeg ikke vil gøre mere ud af her.

Problemet med strafferammeskærpsen har jeg været inde på, men jeg synes bestemt, vi skal have undersøgt, om det faktisk er nogle helt andre ting, der skal til, end præciseringer og ændringer, og om man faktisk hellere skulle sikre sig, at anklagemyndigheden kommer til at fungere bedre, hvilket jo så ikke skal ske gen-

nem lovgivningen, men gennem ministerens tilsyn, havde jeg nær sagt.

Vi har heller ikke noget imod, at man skærper våbenloven. Det er faktisk noget, vi har støttet meget, også i forbindelse med lovforslaget om bekæmpelse af den organiserede kriminalitet.

Men videoovervågning af diskotekernes indgangspartier ved jeg ikke rigtig om jeg synes er nogen god idé. Det synes jeg måske man skal være meget tøvende over for. Alle mulige mennesker er jo interesserede i at få stillet videokameraer til deres rådighed, så de kan filme os alle sammen. Men at give tilladelse til at opsætte alarmer synes jeg er fint, og det kan også være, at det er godt at have den type overvågning, som man har i butikker.

Jeg tror i øvrigt, man skulle tage og gøre meget mere ud af at uddanne dørmændene, lære dem nogle »cognitive skills«, som det hedder i det malabariske sprog, vi taler her, og som jeg synes man skulle oversætte til »konflikt-håndtering«, sådan at eventuelle konfliktsituationer ikke nødvendigvis behøver at udarte til grove voldssituationer.

Jeg siger ikke, at det altid er dørmændenes skyld, men ifølge referaterne af, hvad der foregår, er dørmændene af og til utrolig provokerende, fordi de synes, de næsten har en politimæssig myndighed – ikke fordi jeg mener, at politiet bør være provokerende, men det var måske også en meget god idé at gøre lidt ud af deres uddannelse og se på nogle andre praktiske foranstaltninger. Og skudsikre veste er i hvert fald ikke svaret på dørmændenes problemer, for det vil blive en optræning, og det er næsten det værste, der kan ske i de situationer.

Uddannelse i konflikthåndtering vil vi altså støtte, dvs. uddannelse i »cognitive skills«, for det er den rigtige måde at tage fat på disse problemer på, og jeg har med glæde set, at man har arbejdet med det i kriminalforsorgen, og vi ser derfor frem til at få nogle ordentlige vurderinger af, hvad der kan komme ud af det.

Om der skal være mere forskning i Justitsministeriets regi, ved jeg ikke, for jeg ved ikke, om det er et helt betryggende regi at drive forskning i – der kunne måske snarere være brug for at forske lidt mere i, hvordan ministeriet selv fungerer – men vi vil i hvert fald kigge lidt på, om det er dér, forskningen skal være. I al venlighed sagt om det sidste punkt i forslaget.

Og om L 134 vil jeg så bare sige, at jeg synes, det er et uendelig traditionelt og forudsigeligt forslag om mere tju bang og så den gamle trav

om anonyme vidner, og jeg er glad for, at regeringen så klart har sagt, at det vil den ikke have med at gøre.

Bjørn Elmquist (RV):

De første dage og uger af det nye år var jo præget af en kolossalt hidsig debat om voldens omfang, og hvad vi kunne gøre imod den, men vores debat her i dag står jo i skærende kontrast til det, der foregik dér, i hvert fald hvis det skal bedømmes efter omgivelsernes og offentlighedens interesse, for der er ikke én eneste på tilhørerpladserne, og er der en enkelt eller to journalister i presselogen, er det vist maksimum, og det er jo sådan set meget godt, kan man sige, for dermed er der noget, der tyder på, at det udspil, som regeringen er endt med at fremlægge, har gjort sin virkning, allerede før det overhovedet er blevet debatteret her i Folketingssalen, og før det overhovedet er blevet vedtaget og har fået sin effekt rundt omkring i retsvæsenet.

Debatten havde jo et lidt besynderligt forløb. Det vil sige, starten var helt forudsigelig, idet vi, der mener, at man ikke kan straffe sig ud af problemerne, fik skældud, fik på huden, fik øretæver; vi blev nærmest udsat for den rene og skærene vold, og der blev givet udtryk for, at vi var ude af trit med, hvad befolkningen mener, og med den almindelige retsfølelse, og at det ville folk ikke finde sig i; men i Jyllands-Posten offentliggjordes der i går en meningsmåling, en Sonar-undersøgelse, og det er jo ganske enestående, hvor lidt den er blevet inddraget i debatten indtil nu – der er ikke én af dem, der plejer at skælde ud på os andre, som her fra talerstolen har forholdt sig til den eller bare hentydet til den – og den sammenligner befolkningens holdning i dag med, hvordan den var i 1991, og et af de spørgsmål, der bliver stillet, er, om strengere straf er en vej ud af voldsforbrydelserne, og hvor man i 1991 var oppe på 61 pct. eller 59 pct. af befolkningen, der mente, at det var det – jeg har desværre glemt statistikken nede på min plads – er det i dag nede på 38 pct., og det vil sige, at der er høvlet mere end 20 procentpoint af, nemlig fra 59 pct. til 38 pct., og det er jo ganske interessant at se, at det nu er holdningen i befolkningen.

Nu ved jeg ikke, hvor repræsentativ Sonarundersøgelsen er, men det er jo ellers tit sådan, at vi, der vil noget andet end Venstre og De Konservative og Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, får revet i næsen, at vi er ude af trit med meningsmålingerne og befolkningen, men

jeg tror slet ikke, det er så entydigt, og det er muligt, at Sonar-undersøgelsen i går heller ikke er så entydig eller repræsentativ hele vejen igennem. Nu er det i hvert fald ikke så åbenbart længere, og jeg ser da også en erkendelse deraf fra kollegerneovre i højre side af salen, for hvis den undersøgelse havde været vand på deres mølle, havde de jo nok anvendt den.

Og det er det samme med kriminalitetsstatistikken:

For at få statistisk belæg for, at volds-kriminaliteten er steget i Danmark, valgte fru Birthe Rønn Hornbech i al sin politivisdom og med sin store erfaring som anklager på politiets vegne – vi har jo næsten indtryk af, at fru Birthe Rønn Hornbech daglig står i retssalen og svinger svøben over alle de ækle forbrydere – at gå 25 år tilbage i tiden, men hvis man tager den allernyeste statistik, Årsberetning fra Københavns Politi 1996, der kom for en uge siden, og som jeg har haft med på talerstolen én gang tidligere i dag – og jeg taler ikke om Rigspolitichefens informationer, som jo ikke engang højtplacerede, garvede, kloge politifolk bakker op, nej, jeg taler om årsberetningen fra Københavns Politi – så står der på side 48 en kriminalstatistik, hvor man tager udgangspunkt i 1992, og i det år blev der anmeldt 1.501 tilfælde af forbrydelser mod liv og legeme og af drab, vold og brandstiftelse, og i 1996 blev der kun anmeldt 1.006, altså et fald på 500 tilfælde, og det vil sige et fald på 33 pct.

Jeg ved godt, at der er nogle, der siger: Ja tak, men volden og kriminaliteten er rykket vestpå; nu er det ikke længere i København, det snør, nu er det andre steder; men når vi nu ved, at vold er et udbredt storbyfænomen, er det dog immer væk interessant, at statistikken ser sådan ud i landets største by.

Så i Det Radikale Venstre mener vi, at når vi tager perioden fra 1992 til 1996 – og det synes vi er en relevant periode, for den omfatter bl.a. to vidt forskellige regeringer – så ser vi et fald, og det mener jeg er en bekræftelse på, at vores kurs er den korrekte, og at vi skal holde fast ved det lange, seje træk, som vi for nogle år siden har iværksat over for volden, og følge det op for nøje at kunne konstatere, hvordan det er gået efter gennemførelsen af voldspakken i 1993-94.

Derfor hilser vi det meget velkomment i Det Radikale Venstre, at justitsministeren har givet tilsagn om at sørge for at få en regelmæssig og grundig indberetning fra politiet, anklagemyndigheden, domstolene og Kriminalforsorgen for at se, om den hurtige reaktion, som vi alle sam-

men efterlyser, også bliver fulgt op i praksis, og at justitsministeren én gang årligt vil komme med en melding om det til Folketinget, sådan at vi kan få at vide, hvilken vej det går.

Og den voldspakke, som man så charmerende kalder det, som vi fremlægger her – det er vel snarere antivoldspakke – den synes vi i Det Radikale Venstre har fået en ganske klog og forsvarlig udformning.

Den indeholder en lang række sociale elementer, idet en del af den går ud på forebyggelse, og noget af den vil måske kræve fornyet lovgivning, men det vil socialministeren vende tilbage til Folketinget med noget konkret om.

Så er der konfliktrådene. Det er godt at tage dem op igen og anlægge en bredere forsøgsordning end hidtil.

Og så er der det med den hurtige reaktion, og der er også noget om en skarpere reaktion, og det er vi fra Det Radikale Venstre helt med på, og vi står fuldstændig bag forslaget om en bedre udnyttelse af de nuværende strafferammer, og vi er glade for, at det er dér, det er endt, for det er det, der er det forsvarlige.

Vi synes også, en skarpere reaktion over for dem, der går med knive, er klogt; ligesom vi jo i et tidligere lovforslag, der stadig er til behandling i Folketinget, lægger op til en skarpere reaktion, en strengere straf, over for dem, der går med pistol eller andre skydevåben.

Så var der jo en lille finte fra en af de borgerlige partiers ordførere – om det var Venstres eller De Konservatives, husker jeg ikke helt – om, at der er en slags skæbnens ironi i, at lige præcis i dag, hvor vi har dette forslag til førstebehandling, kan regeringen fremsætte et lovforslag om at skærpe strafferammerne for miljøforbrydelser, men det sætter jo en tyk streg under det, som nogle siger, men som jeg synes en gang imellem er lidt forkert, nemlig at vi vægter forholdet mellem straffene for berigelsesforbrydelser og vold forkert, for det er jo korrekt nok, at der er nogle skævheder i det, hvis vi tager de traditionelle berigelsesforbrydelser, men det udspringer jo af vores samfunds værnen om privatkapitalismen, men når vi når til det, som man på moderne dansk kalder white colour crimes, altså planlagte økonomiske forbrydelser af ganske stort omfang, så er vores reaktioner jo latterlig små, og her har vi i modsætning til, hvad der er tilfældet med voldsforbrydelserne, mulighed for, at fængselsstraffen har en forebyggende virkning.

Nu kommer forslaget for Folketinget på et tidspunkt, men jeg vil da sige allerede nu, at hvor man i en økonomisk kalkule i en eller anden miljøforurenende virksomhed kan skrive bøden ind som en omkostning på linje med arbejds løn og renteudgifter, og hvad ved jeg, så det nedbringer overskuddet noget, bliver man nu nødt til realistisk at skrive plus 3 års fængsel til direktøren eller regnskabschefen, eller hvem det nu kan være, og dér har det en forebyggende virkning. Derfor er vi fra Det Radikale Venstre med på den.

Jeg skal også gøre nogle få bemærkninger om det, vi har med i lovforslaget om ofrene. Vi synes, det er helt i forlængelse af den linje, som vi i regeringen og disse to regeringspartier, som nu er tilbage, har haft hele tiden, om at have ofrenes interesser i forreste linje. Jeg er godt klar over, at vores politiske modstandere skyder os det modsatte i skoene, men de er jo parat til at skyde os hvad som helst i skoene, så det gør hverken fra eller til.

Lad mig om Venstres og De Konservatives forslag sige, at det kan vi ikke støtte. Den forhøjelse af strafferammerne, der er lagt op til, kan vi ikke gå med til. Det er jo deres bud på hvad som helst, når vi har voldsforbrydelserne oppe: Jamen så er det, fordi vi ikke giver strenge straffe nok på dette område i forhold til berigelsesforbrydelserne. Men når der har været en avis-kampagne om biltyverier, om butikstyverier, så hører vi også, at dér skal strafferammen op.

Og det med de anonyme vidner får man ikke Det Radikale Venstre til at stemme for.

Tom Behnke (FP):

Det er lidt sørgeligt, når hr. Bjørn Elmquist i et ellers udmærket indlæg misbruger statistik, som tilfældet er. Altså det dér med, at man kun læser halvdelen af en statistik op, og så lader man i øvrigt den anden halvdel ligge, eller man overser fuldstændig årsager og virkninger og konsekvenser, når man begynder at benytte sig af statistikker, synes jeg er synd. For selv om man på papiret kan konstatere, at der er færre anmeldelser af vold, ved vi også, at hvis man går et andet sted hen, hvis man f.eks. undersøger skadestuerne og ser, hvor mange mennesker der kommer dér og får repareret forskellige skader uden at gå hen og anmelde det til politiet, ja, så er tallene nogle helt andre.

Der kan også være en årsag til faldet i anmeldelser af vold. Der kan være nogle, der simpelt hen har indtaget den holdning, at det alligevel

ikke kan betale sig at anmelde det. Årsagen kunne også være, at vi på et tidspunkt havde et boom i anmeldelserne af vold, nemlig for nogle år tilbage, hvor det meget var sådan, at uanset hvor lille en voldshandling der var tale om, og uanset hvor meget man selv var skyld i det, skulle det anmeldes til politiet. Så statistikkerne på det område kan svinge meget.

Men det, vi kan se, er, at der er ganske mange, der indfinder sig på skadestuerne, og at der er ganske mange, som bliver udsat for ganske grov vold. Det er egentlig det, jeg synes er det alarmerende, og det er det, vi i Fremskridtspartiet gerne vil gøre noget ved; det er den grove vold.

For hvis man kigger lidt på virkeligheden derude og ikke så meget ser på statistikkerne, som hr. Bjørn Elmquist gjorde, men bevæger sig ud i samfundet, kan jeg sige, at så har jeg fornøjelsen af med mellemrum at få lov til at se, hvordan virkeligheden ser ud i f.eks. Århus.

Det, man ser dér, er jo altså, at der er tale om ganske alvorlig, grov vold. Der er også en masse eksempler på, at der er tale om mindre vold, hvor man kan sige, at det er gadeuorden eller værtshusuorden, og det burde måske aldrig have været skrevet som en voldssag. Det vil jeg komme lidt tilbage til senere.

Men det, man rent faktisk gjorde med en forsøgsordning, helt bevidst, hos Århus Politi, var, at man simpelt hen i nogle bestemte weekender satte gående politifolk ud i de områder, hvor problemerne er. Og det var helt målbart, at alene det, at politiet viser sig i gadebilledet, ikke bare suser forbi i en patruljevogn, men at de går rundt dér, hvor tingene de sker, får simpelt hen volden til at falde ganske alvorligt.

Derfor er opfordringen selvfølgelig til justitsministeren, at man gør mere ved den del af kriminalitetsforebyggelsen, nemlig at vi får noget mere politi i gadebilledet. Det harmonerer selvfølgelig ikke så godt med regeringens finanslov, der går ud på, at der skal fyres nogle politifolk, men det må ministeren jo finde ud af.

Se, det andet, som jeg også lige synes at man skal have med ind i billedet her, er, at når vi taler om den grove vold, er det jo typisk i de tilfælde – vi var også inde på det under forespørgselsdebatten – hvor hovedsageligt unge mennesker blander forskellige former for euforiserende stoffer, piller osv. og så drikker alkohol ved siden af og laver en drønfarlig cocktail. Det er dem, der er farlige, ikke alene for deres omgivelser, men også for sig selv.

Hvis vi så skal tage de tre forslag, som er til behandling nu, vil jeg starte med det forslag, der er fremsat af Venstre og De Konservative, og som jo har to elementer. Det ene er, at man åbner mulighed for, at der i ganske særlige tilfælde kan gøres brug af anonyme vidner – et forslag, som vi i Fremskridtspartiet ét hundrede procent støtter.

Vi har selvfølgelig ikke den holdning, at man i alle sager skulle kunne anvende anonyme vidner, og det skal selvfølgelig heller ikke være sådan, at en person bliver dømt alene på baggrund af anonyme vidneudsagn. Det hører selvfølgelig ingen steder hjemme. Men det vil være rimeligt i de ganske få tilfælde, som også bliver omtalt i forslaget – selv om det er noget malende omtalt: Pensionisten, der kommer forbi, eller den enlige mor med sine børn på en tilfældig spadseretur; altså jeg vil nok sige, at en enlig far på spadseretur også ville kunne komme i en situation, hvor man helst ikke vil stille sig op og fortælle, hvem af rockerne det var, der gjorde hvad. Så anonyme vidner er vi i Fremskridtspartiet ét hundrede procent tilhængere af, så længe det bliver brugt med måde.

Den anden del af forslaget går ud på at forhøje strafferammerne i de grove voldsparagraffer. Ja, vi støtter forslaget, vi skal også nok stemme for det, men vi er ikke helt overbevist om, at det er den rigtige vej at gå. Det, det handler om, er, at vi sikrer, at domstolene dømmer hårdere, når de dømmer, og så er det jo egentlig ligegyldigt, om der er 4 år i strafferammen, eller der er 100 år i strafferammen. Det, det gælder om for os, er, at man fra domstolenes side, fra myndighedernes side statuerer nogle eksempler og giver nogle straffe, der er til at tage og føle på. Ikke alene for at det skal have en præventiv effekt, så vi kan undgå, at gerningsmanden gør det igen, at han forstår, at det havde altså en konsekvens, men også for at andre kan se, at det er ikke vejen frem.

Ikke mindst er det Fremskridtspartiets klare opfattelse, at nogle af dem, som begår ganske grov vold, simpelt hen skal spærres inde i en periode, så vi andre lovlydige borgere i det mindste kan være fri for dem i den tid, hvor de sidder inde. Det er det, vi ønsker i Fremskridtspartiet, og det vil vi ikke lægge skjul på.

Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at vi havde gerne set, at forslaget var blevet udformet på en lidt anden måde, nemlig at det tvang domstolene til at idømme nogle hårdere straffe. Det var jo et forslag, som oprindeligt blev fremsat af CD,

kan jeg huske. CD stillede forslag om, at man skulle hæve minimumsstraffen, så personen i det øjeblik, han bliver kendt skyldig, skal have så og så meget i straf. Det ville være noget, der ville batte. Det ville få domstolene til at rykke de straffe, man idømmer, højere op. For i det øjeblik, de milde straffe bliver rykket opad, er man også nødt til at skubbe resten højere op i systemet og på den måde udnytte de strafferammer, vi allerede har i dag.

Så er der regeringens forslag vedrørende ofrene. Jeg synes, det er godt, at vi nu får noget om ofrene. Men jeg må også sige generelt om de to forslag fra regeringen, med både statsministerens og justitsministerens udmeldinger omkring nytårstide, hvor man sprang op, nu skulle der gøres noget, at lige så snart ministeren havde sagt det, var der nogle radikale, der begyndte at sidde og gø i et hjørne, hvorefter man jo så faldt ned igen og sagde: Nå, men så må vi prøve at lave et eller andet kompromis. Og så fik man lige formuleret sig ud af det dér.

Det er synd, at Socialdemokratiet, som jo i virkeligheden er et ganske stort parti, på den måde bruger Det Radikale Venstre som laveste fællesnævner. Det synes vi er synd.

Men tilbage til forslaget om ofrene. Vi synes, det er rigtig godt, at man nu tager fat på ofrene. Vi synes, det er godt, at man har et helt forslag, hvor man diskuterer, hvordan vi kan forbedre ofrenes stilling. Det er ganske vist et lidt tyndt forslag; jeg vil senere komme tilbage til, hvorfor jeg mener det. Men vi er selvfølgelig helt indstillet på, at der skal være bedre mulighed for, at man kan få en bistandsadvokat til ofrene; vi er helt enige i, at der skal være bedre mulighed for erstatning for tort.

Noget af det, jeg har undret mig meget over, er, at specielt erstatningen for tort har været ganske vanskelig. Det er jo sådan, at det kun er i de allerallergroveste tilfælde af f.eks. voldtægt, at man kan tale om erstatning for tort; ellers er det så som så med det. Det synes jeg er synd, for det er en væsentlig psykisk belastning at blive udsat for vold. Det er det, og det bør der også gives en vis form for erstatning for.

Så er der det med de lokale oferrådgivninger. Ja, det vil vi ikke modsætte os. Lad os se, hvordan det virker, og så kan vi jo tage stilling til det til sin tid. Lad os prøve det. Intet skal være prøvet på det her område.

Med hensyn til konfliktrådene er det jo rigtigt, at den ordning ikke har været den store succes. Det er godt, at man nu udvider ordnin-

gen og laver et nyt og et bredere forsøg. Fremskridtspartiet har hele tiden støttet ordningen med konfliktråd, så længe begge parter er indstillet på det, så længe det er frivilligt for begge parter at deltage i det, og så længe det ikke betyder strafnedsættelse, for det skal der ikke være tale om.

Om området opstramning vedrørende incest m.v. må man nok sige, at det er noget i retning af juristeri, for som jeg læste de oprindelige paragraffer, var jeg sikker på, at begge køn såmænd var omfattet af det her, men nu kan jeg forstå, at juristerne har læst det på en helt anden måde. De har også set lidt på, hvad der står i nogle andre paragraffer, og vi får strammet op her og får det sat på plads. Det er selvfølgelig helt i orden.

Så er det med at nedsætte et forskningspolitisk udvalg. Ja, jeg ved det selvfølgelig ikke, men jeg vil gætte på, at med den nye justitsminister og hans fortid er det nok et forslag, som er kommet ind her på det sidste. Men jeg er altså ikke overbevist om, at det er det, der er aller mest brug for, et forskningspolitisk udvalg, men lad os se på det under udvalgsbehandlingen.

Det, der er afgørende for Fremskridtspartiet i forbindelse med det her forslag, er nemlig noget, som slet ikke er omtalt heri, og det er et ønske, som mange, mange ofre altid fremsætter: Hvorfor kan offeret ikke få lov til at have partsstatus, når retsmødet afvikles? Hvorfor er det anklagemyndigheden og en forsvarer, der sidder sammen med gerningsmanden, der diskuterer frem og tilbage? Det er dem, der kan indkalde vidner, det er dem, der kan afhøre osv. Offeret kan få lov at sidde på bageste bænk i rets-salen og kan bare sidde og vente og se, hvordan tingene udvikler sig.

Vi synes i Fremskridtspartiet, at man på helt anden måde skulle give offeret mulighed for, at offerets advokat og offeret får partsstatus under retsmødet, at offeret kan bestemme, at der skal indkaldes vidner, og kan få lov til at være med til at afhøre vidner osv.

Så er der jo selvfølgelig det store og springende forslag; det er forslaget om skærpelse af straffen. Se, vi i Fremskridtspartiet er helt enige i det meste af forslaget, og vi støtter også forslaget. Vi er enige i det med skærpelse af straffen for at gå med kniv. Vi synes, det er fint, at man nu laver en første, anden og tredje gang, og så er det slut med at give bøder. Så skal man ind og ruske tremmer. Det synes vi er fint nok.

Mange af de sociale tiltag, der lægges op til i forslaget her – det står ikke direkte i paragrafferne, men det er en følge af forslaget – er vi helt enige i. Det var det, vi diskuterede under hele forespørgselsdebatten. Det synes vi er udmærket, når blot vi kan være sikre på, at de lukkede institutioner, der er i socialt regi, så også er lukkede, og at de, der er der, ikke bare kan gå, når de ikke synes, det er sjovt at være der længere.

Vi synes også, det er o.k. med den måde, ministeren foreslår at prøve på at tvinge domstolene til at dømme noget hårdere i forhold til de grove voldsovertrædelser, men jeg er ligesom mange andre ordførere meget i tvivl, om det er den rigtige måde, men det nytter ikke noget at stå og diskutere det fra Folketingets talerstol. Den diskussion må vi tage under udvalgsbehandlingen.

Så vil jeg sige til sidst – det er den del af forslaget, der handler om restaurationerne – at dér synes jeg godt jeg vil påpege, at det ikke er rimeligt, at man på den måde går ind og laver fordyrende foranstaltninger for restaurationerne. Nej det, man skulle gøre, var at tage fat på voldsmandene. Jeg synes også, det var problematisk, at da vi så drabet i Århus på en dørmænd, var den første melding, der kom ud, at nu skal dørmændene på kursus, så de bedre kan forstå udlændinges mentalitet. Sikke noget vrøvl! Det, det handler om, er, at der er nogle udlændinge, der ikke kan finde ud af at overholde lovgivningen, og så må vi lære dem at gøre det. Det skal ikke være sådan, at vi andre bare skal indrette os og bukke nakken, hver gang der er nogle af dem, der begår kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nu har vi endnu en politiansat, som kommer på talerstolen og anfægter, hvad Rigspolitichefen i sin information skriver sort på hvidt om voldens omfang. Der står på side 6 nederst nogle hovedresultater, og jeg citerer:

»Såvel tilbøjeligheden til at anmelde den vold, man udsættes for, til politiet som politiets tendens til at få nys om disse forhold på anden vis er betydelig større i vore dage, end den var for et kvart århundrede siden. Det er vigtigt at være opmærksom på denne tendens, når man vurderer og fortolker kriminalstatistikens voldtal.«

Og lad mig så også sige nu, da jeg er på talerstolen, at de tal, jeg kørte rundt i før, var, at det altså var 59 pct., der i 1991 krævede strengere

straffe mod vold, og at det var faldet til 38 pct. i 1997.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu må det vist være på tide at sætte tingene en lille smule på plads på dette område, når vi snakker om, hvorvidt volden er stigende eller faldende, og sige, at det, vi diskuterer i dag både i regeringens forslag og i det konservative forslag, er jo specielt den grove vold. Det er altså §§ 245 og 246.

Og der kan vi diskutere, hvor mange anmeldelser der er, og hvor mange anmeldelser der ikke er. Det, der vel er interessant, er, hvor mange mennesker der bliver dømt, hvor mange voldsmænd der bliver dømt hvert år, og der ved vi, at fra 1990 til 1995 – det er de sidste tal, vi har – er det steget fra 347 til 629 efter § 245. Det er en stigning på 80 pct., hr. Bjørn Elmquist, på 6 år. Og for den allervoveste vold er tallet steget med 36 pct., antallet af dømte efter § 246, i løbet af de sidste 5 år.

Tallene er anført i vores forslag. De er taget fra statistikken, og det er ikke noget med anmeldelser; det er dem, der bliver dømt.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Nu bliver jeg nok lige nødt til at sige, at det er ikke en diskussion med hr. Bjørn Elmquist, så den debat standses hermed, og så kan hr. Tom Behnke svare hr. Bjørn Elmquist; det var et irregulært indlæg, som man bedes glemme.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg forstod indlægget som et spørgsmål til mig, og jeg er helt enig i hr. Helge Adam Møllers indlæg.

Altså alt det med de statistikker: Jeg giver intet for det for så vidt, for det, det handler om, er, at vi er nødt til at tage fat på dem, der begår volden her i samfundet, og det, der er det væsentlige for Fremskridtspartiet, er, at volden er blevet væsentlig grovere. Og det er det, vi er nødt til at dæmme op over for.

At der så måske har været et fald i den milde voldsdel, altså i forhold til anmeldelserne, kan man diskutere meget, meget længe, og det var egentlig også det, jeg forsøgte på at gøre.

Men når vi taler om volden, så er det også et spørgsmål om, at vi laver en langt hurtigere sagsbehandling, at vi sørger for, at de, der begår voldshandlingerne, meget, meget hurtigt kom-

mer ind at afsone. Og dér nytter det jo ikke noget, at ministeren stadig væk fastholder i sit forslag, at når man har fået sin dom, så skal man søreme også have 30 dage til at indstille sig på, at man skal ind til afsoning. Det synes jeg er helt uheldigt.

Når man har fået sin dom, så må man ind og afsone her og nu. Det dér med, at gerningsmanden får 30 dage til at indstille sig på det – offeret fik ikke 10 sekunder til at indstille sig på at blive offer. Gerningsmanden skal ind med det samme, når han er blevet dømt.

Jette Gottlieb (EL):

Flere og flere er bange for at gå ud om aftenen. Ældre mennesker tør ikke tage tog eller bus, fordi de frygter vold og tyveri. Vi bliver rystede, når sagesløse udsættes for vold på gaden. Jeg forstår godt frygten og tænker ofte på ofrene og de efterladte.

Lad mig sige det, så det ikke kan misforstås: Vi vil ikke finde os i det. Vi vil den vold til livs. Folk skal kunne gå på gaden uden at skulle se sig over skulderen. Unge skal kunne gå ud og more sig i byen uden at være bange for at komme til skade. Politi og retsvæsen vil derfor få stærkere magtmidler i kampen mod dem, der truer andre og ringeagter menneskeliv.

Det var det, statsministeren sagde i sin nytårstale på årets første dag. Volden er åbenbart blevet et stort samfundsproblem, så stort, at landets statsminister ønskede at bruge sin direkte tv-adgang til den danske befolkning til at skabe frygt og usikkerhed hos det overvældende flertal af den danske befolkning, som aldrig har været og aldrig vil blive udsat for meningsløs vold, og det er, ganske uanset hvor meget de går ud om aftenen eller kører med bus eller tog.

Så omfattende er volden i samfundet åbenbart blevet under den socialdemokratisk ledede regering, at statsministeren oven i købet fandt det nødvendigt at bede dronningen om at inddrage temaet i hendes nytårstale. Det er ganske vist.

Nytårstalerne blev umiddelbart fulgt op med handling. I en nøje tilrettelagt presseaktion omfattende en række landsdækkende aviser fik den nye justitsminister hamret budskabet ud. »Hårdere straffe for vold«, skrev Politiken med de allerstørste typer, de kunne finde, hen over forsiden den 2. januar 1997. »Ny lov mod gadevold«, meddelte Det Fri Aktuelt, som også var en af de aviser, der var blevet udvalgt til at lancere regeringens nye image: tough on crime.

Men derefter blev der meget stille, fordi hverken statsministeren eller justitsministeren åbenbart havde sikret sig bare regeringspartierne opbakning for slet ikke at tale om et flertal i salen til andet end indholdsløse banaliteter om, at vold er noget skidt og selvfølgelig skal bekæmpes.

Derfor gik de 3 første uger af året med, at regeringen internt skulle prøve at blive enige om, hvad den egentlig mente, og det lykkedes så til sidst. Onsdag aften sent ved afslutningen af mødet her i salen blev så fremsat lovforslag nr. L 144 og L 145, og de fleste af folketingsmedlemmerne fik de lovforslag i hånden i løbet af torsdagen.

Og så står vi her i dag og skal behandle sådan nogle forslag, som regeringen har brugt uger på at blive enige om internt – store tykke forslag – hvorefter Folketingets partier får 3 arbejdsdage til at tage stilling til, hvad regeringen efter lang diskussion var blevet enig om med sig selv. Hvad vi har set i dag, er da også en logisk konsekvens, en stærkt faldende kvalitet i debatten, da vi gik fra forespørgselsdebatten og over til behandlingen af de ugennemarbejdede forslag.

Jeg synes, at det, der foregår, er et populistisk spil, som vi i hvert fald ikke vil deltage i. Vi tager gerne statsministeren på ordet. Vi vil også gøre en stærk indsats mod volden. Vi vil gøre en indsats for voldsopfrene og en indsats for, at voldsudøvere ikke dermed træder det første skridt ud i en permanent kriminalitet. Og vi vil være med til al indsats i retning af forebyggelse, men grundigt naturligvis.

Derfor har vi selvfølgelig også sendt de foreliggende lovforslag ud til høring i vores bagland, hos jurister og hos socialmedarbejdere og hos unge, og når de så har haft mulighed for at sætte sig ind i forslagene, tager vi en sammenhængende og grundig diskussion. Når det så er sket i løbet af et stykke tid, vil vi fremlægge vores synspunkter til de her forslag, der ligger nu, men ikke et sekund før.

Vi agter ikke at deltage i det socialdemokratiske populistiske spil, hvor voldspakke afløser voldspakke i jagten på tabte vælgere. Vi er ikke med på at diskutere lovforslag, som jaskes frem på den måde for at vise en påstået handlekraft, og vi agter ikke at acceptere kun at have nogle få dage til at overveje regeringens løsningsforslag på problemer, der har været åbenlyse i lang tid, også længe inden nytårstalerne skulle skrives.

Der er ikke sket noget nyt, der berettiger til en sådan hastebehandling i Folketinget. Vold er

simpelt hen for alvorligt til valgflæsk og hovsæløsninger, og det burde regeringen være sig bevidst og så handle efter det.

Sonja Albrink (CD):

Ethvert initiativ, der bliver taget for at bringe volden ned, kan regne med CD's støtte. Derfor ser vi også meget positivt på regeringens udspil til en ny voldspakke.

Det er min klare opfattelse, at strafferammerne i straffelovens voldsbestemmelser sådan set er rummelige nok, men problemet opstår, fordi domstolene har en tendens til kun at bruge den nederste del af straffeskalaen.

CD fremsatte for nogle år siden et forslag om at indføre mindstestrafte for voldsforbrydelser, så man f.eks. ikke kan slippe af sted med en bøde, hvis man bliver dømt for vold. Det virker helt urimeligt. Så ville vi ikke se de helt urimelige lave straffe for vold, som indimellem giver anledning til store overskrifter og forståelig krænkelser af den almindelige retsbevidsthed. Jeg kan her tilkendegive, at CD under udvalgsbehandlingen på ny vil kigge på disse minimumsstraffe.

Justitsministerens forslag om at lade graden af offerets skade være en skærpende omstændighed synes jeg er rigtigt. Det kan ikke nytte noget, at dommeren skal kunne sætte sig ind i, hvad voldsmanden tænkte, og hvilken skade han måtte regne med kunne ske. For offeret er det de tørre kendsgerninger, der tæller, og som sætter sine spor, og sådan bør det også være for gerningsmanden.

Det er selvfølgelig bedre at forhindre, at volden overhovedet bliver begået, end det er at straffe den vold, som er blevet begået. SSP-samarbejdet har vist sig godt og effektivt, selv om det jo ikke er til at gøre op sort på hvidt, hvor mange lovovertrædelser der ikke er blevet begået på grund af det præventive arbejde i SSP. Det er, som jeg har sagt tidligere i dag, et arbejde, som bør støttes meget, og derfor er vi i CD meget godt tilfredse med, at regeringen vil opprioritere SSP-samarbejdet.

Når vi kommer over på den anden side af skranken og ser på offerets og vidnernes forhold, hører CD's uforbeholdne enighed med regeringen nok lidt op, for nok er det afgørende, at offerets juridiske sikkerhed bliver varetaget, men endnu mere vigtigt er det, at der bliver taget vare på ofrenes og vidnernes fysiske sikkerhed. Så selv om regeringens forslag til styrkelse af ofrenes retsstilling er et skridt i den rig-

tige retning, så mener vi, at det ikke er langt nok.

Hvis ofres og vidners retssikkerhed skal styrkes, må det ske igennem forbedrede muligheder for at få sagerne fuldstændig belyst, så et strafretligt og ikke mindst et erstatningsretligt ansvar kan placeres, for uden en erstatningsretlig ansvarsplacering er offerets retsstilling ikke blevet så meget bedre.

I alt for mange sager har man set, at vidner og sågar ofre for forbrydelser ikke tør stille sig frem i retten og forklare, hvad der er sket. Særligt i grove sager om rockervold og anden organiseret kriminalitet med store skadelige følger lider vidne og offer af en utrolig stor grad af hukommelsestab.

Det hukommelsestab kommer man ikke til livs ved at beskikke advokatbistand til offeret eller ved at sætte straffen for trusler mod vidner op. Man kommer det kun til livs ved at give vidners identitet bedre beskyttelse. Derfor har vi i CD også sympati for den del af V's og K's forslag, som netop giver mulighed for at anonymisere vidnerne i ganske særlige tilfælde.

Det er CD's håb, at det under udvalgsarbejdet vil være muligt at forene de tanker, der ligger i de forslag, vi behandler under ét her, og at vi kan tage det bedste, så man ender op med en virkelig effektiv styrkelse af indsatsen mod voldskriminaliteten både gennem en skærpelse af straffelovens bestemmelser og gennem en styrkelse af domstolens muligheder for at komme til bunds i sagerne.

Pia Kjærsgaard (DF):

Dansk Folkeparti kan naturligvis tilslutte sig Venstres og De Konservatives forslag. Jeg tillader mig at starte i den orden, for det er bedst at gøre det positivt fra starten.

Til gengæld er der ikke den vilde begejstring for regeringens forslag. Jeg ved faktisk sandt at sige ikke, hvordan det her forslag vil ende. Sådan som jeg har kunnet høre debatten, har der jo egentlig ikke været flertal for regeringens forslag, men muligvis er der basis for, at man igenem udvalgsarbejdet kan prøve at få strammet op over for regeringens forslag og håbe på, at der så kan være enighed i Folketinget om at gøre noget ved den omsiggribende voldskriminalitet.

Der har været diskuteret utrolig meget om statistik – om det nu kan være rigtigt, og der har været tilbagevisninger af og påvisninger af, at volden er stigende i Danmark. Jeg skal ikke

kommentere de forskellige statistikker eller de forskellige undersøgelser, der har været.

Det, jeg blot kan konstatere, er, at den danske befolkning i allerhøjeste grad bliver mere og mere utryg, og jeg tror bestemte ikke, det skyldes, at medierne fokuserer for meget på de her ting. Tværtimod så bør man naturligvis fokusere på nogle ting, som er fuldstændig uacceptable i et retssamfund og i et dansk samfund.

Det er en kendsgerning, at der er for mange, der er bange for at gå på gaden om aftenen, at der er mange ældre mennesker, som ikke tør gå ud, som ikke tør køre i tog osv., og det synes jeg at folketingspolitikere er forpligtet til at gøre noget ved.

Samtidig skal man selvfølgelig ikke gøre livet lettere for de kriminelle. Man skal bestemt gøre livet lettere for kriminalitetens ofre. Det er altid noget, som Dansk Folkeparti vil støtte.

De her forslag, som vi behandler i dag: Der er bestemt gode elementer i alle 3 forslag, og som sagt håber jeg, at det vil lykkes på visse punkter at få stramninger, så der kan blive enighed om de her ting. Vi er stadig væk milevidt fra, hvad vi kunne ønske os af en voldspakke, når vi ser på regeringens forslag.

Sikkerheden for ansatte i restaurationslivet er det også på tide at der bliver gjort noget ved. Det er inden for de seneste par år blevet et højrisikjob at arbejde eksempelvis som dørmænd uden for diskoteker og natrestauranter, og vi har desværre blot inden for de sidste par måneder oplevet en række uhyggelige episoder kulminerende med drabet på den århusianske dørmænd Racheed Lawal.

At politiet nu får lettere betingelser for at skride ind over for besiddelse af våben er en styrkelse af politiets muligheder for at komme den hårde voldskriminalitet til livs. Men det er stadig væk surt at være dansk politimand med de muligheder, der findes, og med den konsekvente mangel på vilje til at bekæmpe kriminaliteten, som også domstolene udviser. Gang på gang ender et godt stykke politiarbejde med, at den kriminelle løslades, når han fremstilles i grundlovsforhør, og så får han tiltalefrafald, når sagen går til doms.

Når domstolene på den måde langtfra udfylder de strafferammer, som Folketinget tilsigtede, så er det jo nødvendigt, at der bliver gjort opmærksom på, at der skal ske noget på det her område. Man kan gøre det på mange måder; man kan hæve strafferammerne, sådan som det er gjort i Venstres og De Konservatives forslag,

og det støtter Dansk Folkeparti, eller man kan hæve minimumsstraffen, og det synes vi egentlig også burde gøres.

Regeringen bør naturligvis give domstolene et alvorligt vink om, at noget skal ske, eller at Folketinget skærper strafferammerne.

Begrebet straf har jo været heftigt diskuteret på det seneste. Fra sædvanlig side har det været fremhævet, at skærpede straffe ikke skulle have nogen virkning. Der er altid såkaldte eksperter, der udtaler sig om de her ting. Jeg tror ikke, at man alene skal basere sin mening på eksperternes udsagn. Jeg tror i allerhøjeste grad, at her burde den sunde fornuft have langt større betydning.

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at befolkningen skal være tryk ved, at der altid skrives meget, meget hårdt ind over for kriminalitet. Der er hård straf altså et signal fra lovgiverne herom. Vi er således langt mere interesseret i ofrene og ofrenes pårørende og den almindelige retssikkerhed, end vi er interesseret i de kriminelle.

Naturligvis skal der være reel adgang til anonyme vidner. Det er en sag, som Venstre og De Konservative har foreslået, og som helt klart får Dansk Folkepartis støtte og i øvrigt har fået det de gange, vi før har diskuteret det i Folketingssalen.

Så må jeg sige noget om – og det er helt naturligt i dag at kaste et blik tilbage – hvad der egentlig er sket i hele den her debat.

Det startede jo med statsministerens meget omdiskuterede nytårstale. Jeg skal ikke referere, hvad statsministeren sagde, det er gjort så mange gange. Og timingen var jo fuldstændig korrekt, for knap nok havde vi fået slukket for tv-kanalerne, før justitsministerens melding tikede ind over Ritzau. Man skulle næsten tro, det var aftalt, og det så jo ud, som om der nu virkelig ville ske noget med højere strafferammer, og nu skulle der gøres noget ved voldskriminaliteten.

Det varede jo ikke ret mange dage, så begyndte den store uro i regeringspartierne. Det Radikale Venstre, som det sig hør og bør, stillede sig på bagbenene, så snart det gælder noget vedrørende retspolitik, og det ser ud, som om Det Radikale Venstre har fået for stor indflydelse på regeringens såkaldte voldspakke. Sådan ser det ud, som om fakta er.

Jeg skal ikke kommentere meget, hvordan Socialdemokratiet har klaret sig ud af det her, det er der andre, der kan gøre. Og jeg håber, at

det bliver gjort på rette sted om ikke andet så ved et folketingsvalg.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg skal gøre nogle få bemærkninger til de af ordførerne, der har beskæftiget sig med lovforslag nr. L 134 fra De Konservative og Venstre. Justitsministeren sagde, at han og regeringen ikke kunne støtte en generel skærpelse af strafferammerne.

Mit spørgsmål vil så naturligt være, hvor hurtigt man kan skifte mening, for en generel skærpelse af strafferammerne i straffelovens § 245 og § 246 var altså det, justitsministeren sagde i de første 8–10 dage af dette år, og det er citeret i stort set alle landets aviser.

Justitsministeren sagde også som en begrundelse, at hverken voldsstatistikken eller grovheden i de voldsforbrydelser, der bliver begået, giver grund til at ændre strafferammerne. Man kan så spørge, hvad grunden var til, at justitsministeren ønskede at ændre strafferammerne for 3 uger siden.

Jeg vil nu lade det ligge og bare sige, at voldsstatistikken giver grund til at hæve strafferammerne, og jeg vil altså godt endnu en gang aflive den myte, som mange af ordførerne – fru Dorte Bennedsen, hr. Bjørn Elmquist og andre – har været inde på, når de har citeret en række forskellige statistikker fra Københavns politi, rigspolitiet osv., men jeg tror ikke, der er nogen, der har citeret en statistik i dag, der ikke har været rigtig.

Jeg vil så godt komme med det, jeg synes, der er det afgørende, når vi diskuterer dette lovforslag. Dette forslag går kun på de 700 ud af de ca. 9.000 voldsstraffe, der idømmes hvert år, nemlig på de kriminelle, der bliver dømt efter straffelovens § 245 og § 246, altså den grove og rå vold og den særdeles grove og rå vold. Hvis vi går tilbage til 1990, altså for 7 år siden, blev 347 domfældt efter § 245. Hvis vi går tilbage til 1995, som er det sidste år, Danmarks Statistik har, var tallet steget til 629. Det er altså en forøgelse på lidt over 80 pct. af den særlig grove og rå vold.

Hvis vi tager den alleralvorligste vold, altså straffelovens § 246, er tallet steget fra 19 til 26 domfældelser. Det er altså 36 pct. flere, og det rimer jo fantastisk godt med det, fru Birthe Rønn Hornbech, hr. Tom Behnke og andre ude fra det praktiske liv siger, og som politifolk dagligt siger, nemlig at det godt kan ske, at det samlede antal voldstilfælde er faldet en lille smule, men den grove vold er steget. Den vold, hvor der

anvendes spark, slag, våben osv., er der mere af, og det bekræfter disse tal fra Danmarks Statistik jo meget klart.

Det er også derfor, at vores forslag helt klart er målrettet mod disse ca. 700 tilfælde og ikke så meget mod de øvrige knap 9.000, der meget er restaurationsvold, diskoteksvold osv., hvor to unge mænd har fået for meget at drikke, der er for mange søde piger, og så kommer de op og slås. Det skal selvfølgelig også straffes, men det er dog trods alt ikke det alvorligste og ikke nær så alvorligt, som når det går ud over helt uskyldige mennesker.

Så siger justitsministeren, at vores lovforslag vil kræve yderligere 60-70 pladser. Det er vi godt klar over, og det har vi også skrevet noget om i bemærkningerne. Vi må også konstatere, at i både V's og K's forslag til finanslov har vi foreslået, at der skal bygges nye fængsler til de særlig stærke indsatte, og det er alene 50 pladser, som bliver frigjort, når disse fanger flyttes væk fra de almindelige fængsler. For øvrigt har vi den klare holdning, at det ikke er dette lands fængselskapacitet, der skal afgøre vores kriminalpolitik. Hvis der er brug for færre fængsler, lukker vi fængsler; er der brug for flere fængsler, åbner vi fængsler og finder midlerne.

Så har vi ikke meget lyst til at hjælpe ofrene, kom justitsministeren til at sige. Det håber jeg min ordførertale afkræftede, for vi kan støtte alt det, der står i ministerens lovforslag, men således stærkt provokeret vil jeg dog måske lige sige, at for et års tid siden var der tale om en meget aktuel sag fra Århus, hvor en politimand i aktiv tjeneste blev dræbt. Hans enke søgte bl.a. Justitsministeriet og justitsministeren om advokatstøtte, men fik et blankt afslag. Der var andre, der kæmpede, skrev og talte med justitsministeren for at få dette ændret, og vi er glade for, at det nu er sket, men for et års tid siden var situationen en anden.

Der er mange – den radikale ordfører, justitsministeren, fru Dorte Bennedsen og andre – der har været inde på anonyme vidner. Det er også naturligt, og det accepterer jeg, at man selvfølgelig kan have den holdning, at man er imod. Vi er for, at der bliver mulighed for anonyme vidner.

Vi vil godt understrege, det står selvfølgelig også i lovforslaget, at det sådan set ikke er en idé, vi selv har fostret. Det er jo et spørgsmål, der er behandlet meget indgående af Retsplejeudvalget, og det kom med en indstilling for 11 år siden, hvor et klart flertal foreslog, at der

skulle være denne mulighed. Det er det forslag, vi bygger videre på. Det skal være efter en domstols kendelse, og det skal også være sådan, at det er helt uden betænkeligheder i forhold til den sigtedes retsstilling, så der er altså indbygget en række retssikkerhedsgarantier.

Men spørgsmålet er vel indimellem, om man vil tage mest hensyn til de kriminelle eller til at kunne få dem dømt, som har begået meget grov og alvorlig kriminalitet, og sikre retsstillingen for ofrene. Vi mener, at Retsplejerådet dengang fandt en afbalanceret indstilling, som vi har fulgt, og vi er selvfølgelig kedede af, at det ikke kan samle flertal.

Til slut vil jeg godt takke ordføreren for Fremskridtspartiet, ordføreren for Dansk Folkeparti og ordføreren for CD for de venlige og positive bemærkninger, der var til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg mener, det er relevant ved den statistik, som hr. Helge Adam Møller fremlægger, også at se mellemregninger og opdateringer. Vi skal f.eks. sammenligne 1996-tallene med 1994-tallene eller 1993-tallene for at se, hvornår det fald, som jeg også mener er der, er sat ind.

Jeg må så anholde den bemærkning, at de fald, jeg talte om, var små fald; 33 pct. er ikke et lille fald. Der var tale om 500 færre forbrydelser. Er 500 færre forbrydelser i Københavnsområdet ikke noget at interessere sig for? Jeg synes bestemt, det er mærkbart.

Når statistikdiskussionen er overstået, må jeg fastholde, at det vigtigste er virkemidlerne, og dér er det altså vores opfattelse, at man ikke straffer sig ud af problemet. Hvis man vil have en bedre udnyttelse af rammerne, og vi kan jo se, at der er en dårlig udnyttelse af de straffesammer, der er i øjeblikket, er løsningen ikke at sætte straffesammerne op, for så flytter nissen med over, og det samme problem vil gøre sig gældende.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg skal starte med at takke ordførerne for modtagelsen af regeringens samlede handlingsplan, to lovforslag, der både omfatter en samlet strategi og en initiativramme over for volden og et stort, gennearbejdet initiativ over for ofrene for vold og anden form for kriminalitet i vores samfund.

Når jeg nu har takket ordførerne, vil jeg til gengæld også prøve at få skabt lidt mere klar-

hed ikke mindst af hensyn til de grønne bøger, men da også af hensyn til den journalist, der er tilbage.

I det lovforslag, som er fremsat af V og K og drejer sig om strafskaerpelse i straffelovens bestemmelser om den grove vold, er vi enige om én ting, og det er, at det, vi taler om, er den grove vold, hvor der er tale om legemsangreb, § 245, og hvor der er tale om virkelig skaerpende omstaendigheder, § 246.

Uanset om der er dømt 1-30 dages fængsel, eller vi er helt oppe i nærheden af maksimum i § 245 på 4 års fængsel og i § 246 på 8 års fængsel, skal strafniveauet hæves med en tredjedel. Der står i bemærkningerne til V's og K's lovforslag, at det først og fremmest er formålet, at strafniveauet generelt for alle overtrædelser af § 245 og § 246 hæves med minimum 1/3.

Det er regeringen ikke enig i. Vi er ikke enige i, at det i alle tilfælde, også når vi taler om 1-30 dages fængsel, 31-60 dage osv. op til 1 år, er nødvendigt, da vi i forbindelse med omlægningen af straffelovens bestemmelser efter Straffelovrådets anbefalinger i 1989 bl.a. omlagde disse straffe og fjernede minimumsstraffebestemmelserne og gav domstolene mere fleksible vilkår, men til gengæld også strammede det, vi kalder normalområdet.

Det, regeringen har sagt, og det, jeg har sagt i forlængelse af statsministerens nytårstale, er, at de meget grove, bestialske voldstilfælde, dér, hvor domstolene dømmer over 1 år, skal der dømmes hårdere. Så er det rigtigt, at hr. Helge Adam Møller og andre kan citere mig for som justitsminister at sige: »...og vejen til det er at hæve de generelle strafferammer«.

I bemærkningerne til lovforslaget skrives så, hvad hensigten var, nemlig at skærpe straffene i disse konkrete tilfælde, som heldigvis er få, ca. 40 om året. Det har været målet hele tiden. Jeg troede, at den eneste vej frem var at udvide rammen og så skrive i bemærkningerne, hvad konsekvensen var af rammeudvidelserne, ligesom V og K har gjort det. De har så skrevet, at det skal slå igennem hele vejen, men det har aldrig været hverken mit eller statsministerens bud på det.

Vi har så efter forhandlinger mellem regeringspartierne fundet en anden teknik til at opnå det samme, nemlig at ændre § 245 og § 246, og så til gengæld i bemærkningerne, som V og K også har gjort det, skrive, hvordan domstolene skal lægge det til grund i den konkrete udmøntning. Sådan er det. Uden at jeg kræver en sigtets

rettigheder, er det en total beskrivelse af sagsforløbet og hverken mere eller mindre.

Jeg er så til gengæld glad for, at et meget stort flertal i Folketinget i dag har tilkendegivet, at det her alene ikke er løsningen på voldskriminaliteten i vores samfund. Det, der er målet, og det, der er vejen frem, er at begrænse voldskriminalitetens udvikling ved at begrænse tilgangen af nye voldsudøvere. Det er en præventiv, en social indsats, der skal gøres, og jeg er glad for i dag at kunne konstatere, at regeringen her har om ikke alle partier i Folketinget, så i hvert fald noget, der kommer tæt på, bag sig.

Jeg tror også, at vi ender med at have et meget stort flertal bag os, når det drejer sig om skærpede straffe for den meget bestialske vold. Jeg kan også konstatere, at vi har et meget stort flertal bag os, når det drejer sig om vores forslag til ændringer i våbenlovens bestemmelser, om skærpede bødestrafte i første- og andengangstilfælde for at gå med kniv og med slagvåben på offentligt sted, sådan at vi også i tredjegangstilfælde har mulighed for at idømme 14 dages hæfte.

Jeg er også glad for at konstatere, at der er et meget stort flertal, der er enig med regeringen i, at der skal gøres en ekstraordinær indsats for at sikre, at der i såkaldte hot spots-områder, det er f.eks. ved indgange til diskoteker og beværtninger, må gøres noget for at undgå, at volden eskalerer i forbindelse med vore beværtninger, specielt dem, der har natbevilling.

Vi åbner for, at politimesteren, som jo er involveret i forbindelse med bevillingsnævnes tildeling af natbevilling ude i kommunerne, kan stille krav om, at der skal være overfaldsalarmer, og at der skal være videoovervågning, men kun i forbindelse med disse indgange. Det vil have en præventiv virkning, og det vil også kunne fremme domstolenes behandling af, hvem der gjorde hvad. Jeg er glad for at konstatere, at dér har vi også et stort flertal bag os.

Der er også tilkendegivelser fra alle om, at når det drejer sig om ofrene, må man gøre en ekstraordinær indsats, både med hensyn til bistandsadvokater og til at skaffe en økonomisk godtgørelse for tort.

Alt i alt er det jo et meget stort, markant flertal, der bakker regeringens samlede strategi op, også på det sociale område med støttepersoner og med etablering af de institutioner, som vi mangler for at kunne tilbageholde unge på en sikker måde.

Jeg tror også, at vi finder en løsning. Når hr. Helge Adam Møller på Det Konservative Folkepartis vegne gerne her fra Folketingets talerstol vil give det udseende af, at hr. Helge Adam Møller og forslagsstillerne er meget mere imod vold end regeringspartierne – og det har de vist derved, at de vil skærpe alle straffe – skal man huske på, hvad konsekvensen er. Den er, at når hr. Helge Adam Møller her fra Folketingets talerstol mener, at det er uacceptabelt, at domstolene giver 5-6 måneders fængsel for en grov voldsforbrydelse, er resultatet af det lovforslag, som hr. Helge Adam Møller er medforlagsstiller på, at i det tilfælde skærpes straffen med under 2 måneder! Jeg tror, det er vigtigt at få det sat ind i det perspektiv, at det altså er en strafskærpelse på under 2 måneder, der skiller os.

Jeg tror, at vi efter en grundig udvalgsbehandling ender med et meget bredt forlig, og jeg så gerne, at det både omfattede hr. Helge Adam Møller og fru Margrete Auken, som jo på mange måder igennem forespørgselsdebatten og denne debat har tilkendegivet, at det er godt, at regeringen har opnået en balance i sit initiativ, hvor det ikke kun er lov og orden, det handler om. Det gør det også, men der skal også en social indsats til.

Med de ord vil jeg håbe på en god udvalgsbehandling, og at vi ender med at kunne se mange grønne lamper lyse, når de her lovforslag kommer frem til endelig vedtagelse.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning. Og så skønner jeg, at debatten er ved at nå sin afslutning.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Først vil jeg give justitsministeren fuldstændig ret: Vi er alle enige om, at den forebyggende indsats og hele den sociale indsats selvfølgelig skal være med i billedet.

Men jeg må nu fastholde, at i justitsministerens og regeringens forslag ønsker man ud af adskillige tusinde voldssager om året at skærpe straffen i fyrré tilfælde. Det er, hvad regeringen kunne mande sig op til efter de meget store, flotte nytårstaler. Ud af adskillige tusinde voldssager om året strammer man op i fyrré sager; det er alt, hvad man kunne komme med.

Men jeg synes i øvrigt, og det er derfor, jeg har taget ordet, at ministeren har et problem. Og det problem vil jeg gerne have ministerens forslag til løsning på.

Ministeren har jo fremsat to lovforslag. Det ene går ud på at styrke ofrenes stilling, og det andet går ud på, at man skærper straffene osv. Men se, i det forslag, hvor man vil skærpe straffene, har man samtidig taget en del med, der handler om dørmænd, diskoteker og natrestauranter. Og dér kunne jeg godt tænke mig, hvis ministeren ville svare på det, jeg nu vil spørge om. Det kan man jo håbe på ministeren vil. Det vil ministeren ikke. . . .

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så skal det være et hurtigt spørgsmål.

Tom Behnke (FP):

Ja. Det hurtige spørgsmål går på, hvordan ministeren kan forsvare følgende: Det er jo reelt diskotekerne og natrestauranterne, som er ofrene og er i en offersituation, når de bliver udsat for de her voldshandlinger – det er på deres sted, det foregår – og så kommer regeringen og siger, at nu skal offeret foretage en række dyre investeringer for at undgå at blive offer igen. Hvordan hænger det sammen med det andet forslag om at styrke ofrenes retsstilling?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Det er indehaveren af en natrestaurant, uanset om det er et diskotek eller en anden form for beværtning, der ønsker at have en bevilling.

Politiet skal, når tingene tilspidser sig, ikke stå alene med ansvaret og opgaven, for de mennesker, som driver beværtningen og forretningen, har også et ansvar for denne og et ansvar for sikkerhedsforholdene, sådan som man har på alle andre arbejdspladser.

Og her er det altså en arbejdsplads, der er forbundet med, at der i forbindelse med indgangen kan opstå de her tilspidsede situationer, fordi folk har drukket spiritus eller – som vi også hørte tidligere i debatten – er på virket af blandingsmisbrug. Og det er altså af hensyn til dørmændene, det er af hensyn til personalet, og det er for, at vi skal have en mulighed for at kunne lave en præventiv indsats.

Jeg forstår ikke, hvis Fremskridtspartiet på det grundlag er kritisk over for, at vi stiller forslag om, at politimesteren kan stille krav om, at for at have en natbevilling skal man have de sikkerhedsforhold.

Men jeg ønsker sådan set ikke at polemisere over temaet. Jeg vil gerne vende tilbage til det i forbindelse med udvalgsbehandlingen og give hr. Tom Behnke alle de svar, som han måtte ønske.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det, vi blot anker over, er, at det er dem, det går ud over; det går jo også ud over diskoteket eller natrestauranten, hvis der er vold på stedet. Og det giver sig klart udslag i, hvor mange kunder der ønsker at opsøge stedet.

Så de er faktisk i en offersituation, og så pålægger man dem en række udgifter. Det er det, vi er imod i Fremskridtspartiet, og derfor vil vi stille ændringsforslag om, at den del af forslaget udgår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 137: Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Forvaltningsrevision m.v.). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 22/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Da vort partis ordfører, hr. Frederik Nørsgaard, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hans vegne udtale Socialdemokratiets støtte til det foreliggende lovforslag om ændring af kommunernes styrelse – indførelse af forvaltningsrevision. Da CD's ordfører ikke kan være til stede, skal jeg også udtrykke CD's tilslutning til lovforslaget.

Forvaltningsrevision er ikke noget helt nyt. Det, der sker, er, at en god ordening, som mange kommuner – i dag ca. tre fjerdedele – i flere år frivilligt og efter egen beslutning har gennemført, fordi kommunalbestyrelsen ønsker at få en revision af, om de beslutninger, der er truffet, også efterfølgende er gennemført på en økonomisk hensigtsmæssig måde, nu også kommer til at gælde for den sidste fjerdedel af kommunerne.

Der er høstet mange gode erfaringer med forvaltningsrevision i kommunerne også uden, at det har medført store ekstra omkostninger i forhold til revisionen efter de gældende regler i § 42 i den kommunale styrelseslov om finansiel revision.

Jeg vil godt sige, at der har været nogen betænkelighed i Socialdemokratiet ved at lovgive om forvaltningsrevision. For det første fordi frivilligheden som nævnt har betydet, at tre fjerdedele af kommunerne af sig selv har besluttet at indføre forvaltningsrevision. For det andet fordi vi – sagt med mine egne ord – ville få en institution i kommunerne, som kunne vise sig at fungere som overdommer for politiske beslutninger, således at vi ville få endnu et tilsynsråd. Og for det tredje: Hvordan skulle vore mindre kommuner være i stand til ud over tilsynsrådet også at betjene Ombudsmand og forvaltningsrevision?

Når vi i Socialdemokratiet støtter forslaget, er det, fordi forslaget klart fortæller, at den kommende forvaltningsrevision ikke bliver inddraget i vurderingen af lovlige politiske beslutningers hensigtsmæssighed. Den må således ikke blive en ny udemokratisk deltager i de politiske drøftelser i byrådene. Det forsikrer ministeren i sin fremsættelsestale ikke vil ske, og sådan må det også være.

Lægger jeg så det til, at forvaltningsrevisionen kan og vil medføre en mere økonomisk drift, og at der vil ske en forenkling af tilsynet med kommunale fællesskaber, således at de fremover alene skal være undergivet én tilsynsmyndighed, kan jeg sluttelig konkludere, at fordelene ved dette forslag vejer tungere end betænkelighederne, og derfor støtter Socialdemokratiet det foreliggende lovforslag.

Bodil Thrane (V):

Jeg blev egentlig glad, da jeg hørte den socialdemokratiske ordførers start, men bekymret, da jeg hørte slutningen. Det skal jeg undlade at kommentere yderligere før bagefter.